

USTAWA

z dnia

o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym^[1]

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Tworzy się Centralne Biuro Antykorupcyjne, zwane dalej „CBA”, jako służbę specjalną do spraw zwalczania korupcji w instytucjach państwowych i samorządzie terytorialnym oraz życiu publicznym i gospodarczym, a także działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa.

2. Nazwa Centralne Biuro Antykorupcyjne i jej skrót „CBA” przysługuje wyłącznie Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu.

Art. 2. 1. Do zadań CBA, w zakresie właściwości określonej w art. 1 ust. 1, należy:

- 1) rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw przeciwko:
 - a) działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego określonych w rozdziale XXIX ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.^[2]), a także o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679, z późn. zm.^[3]), jeżeli pozostają w związku z przestępczością korupcyjną,
 - b) wyborom i referendum określonych w art. 250 i 250a Kodeksu karnego,
 - c) wiarygodności dokumentów określonych w rozdziale XXXIV, mieniu określonych w rozdziale XXXV, obrotowi gospodarczemu określonych w rozdziale XXXVI oraz obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi określonych w rozdziale XXXVII Kodeksu karnego, a także o których mowa w art. 585-592 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.^[4]) oraz określonych w art. 179-183 ustawy z dnia 29 lipca 2005

r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538), jeżeli pozostają w związku z przestępczością korupcyjną lub godzą w interesy ekonomiczne państwa,

- d) wymiarowi sprawiedliwości określonych w rozdziale XXX Kodeksu karnego, jeżeli pozostają w związku z przestępczością korupcyjną,
- e) finansowaniu partii politycznych określonych w art. 49d i 49f ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857, z późn. zm.^[5]),
- f) obowiązkom podatkowym i rozliczeniom z tytułu dotacji i subwencji, w szczególności określonych w art. 54, 55, 56, 76, 82 ustawy z 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późn. zm.^[6]), jeżeli pozostają w związku z przestępczością korupcyjną lub godzą w interesy ekonomiczne państwa

– oraz ściganie ich sprawców;

- 2) ujawnianie i przeciwdziałanie przypadkom nieprzestrzegania przepisów ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne;
- 3) ujawnianie przypadków nieprzestrzegania określonych przepisami prawa procedur podejmowania decyzji w przedmiocie: prywatyzacji i komercjalizacji, wsparcia finansowego, udzielania zamówień publicznych oraz przyznawania koncesji, zezwoleń, zwolnień podmiotowych i przedmiotowych, ulg, preferencji, kontyngentów, plafonów, poręczeń i gwarancji kredytowych;
- 4) kontrola rzetelności i prawdziwości oświadczeń majątkowych lub oświadczeń o prowadzeniu działalności gospodarczej osób pełniących funkcje publiczne, o których mowa w art. 115 § 19 Kodeksu karnego, składanych na podstawie odrębnych przepisów;
- 5) prowadzenie działalności analitycznej dotyczącej zjawisk występujących w obszarze właściwości CBA oraz przedstawianie w tym zakresie informacji Prezesowi Rady Ministrów, Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmowi.

2. CBA współdziała w zakresie swojej właściwości z organami administracji rządowej i samorządowej oraz organizacjami międzynarodowymi na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów.

3. CBA może prowadzić postępowanie przygotowawcze obejmując wszystkie czyny ujawnione w jego przebiegu, jeżeli pozostają w związku podmiotowym lub przedmiotowym z czynem stanowiącym podstawę jego wszczęcia.

4. Działalność CBA poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej może być prowadzona w związku z jego działalnością na terytorium państwa wyłącznie w zakresie realizacji zadań określonych w ust. 1 pkt 1.

Art. 3. Organy administracji rządowej, organy samorządu terytorialnego oraz instytucje państwowe są obowiązane, w zakresie swojego działania, do współpracy z CBA, a w szczególności udzielania pomocy w realizacji zadań CBA.

Art. 4. 1. Działalność CBA jest finansowana z budżetu państwa.

2. Koszty realizacji zadań CBA, w zakresie których – ze względu na wyłączenie ich jawności – nie mogą być stosowane przepisy o finansach publicznych i rachunkowości, są finansowane z utworzonego na ten cel funduszu operacyjnego.

3. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego określi, w drodze zarządzenia, stanowiące tajemnicę państwową szczegółowe zasady tworzenia i gospodarowania funduszem operacyjnym, o którym mowa w ust. 2.

Rozdział 2

Organizacja Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Art. 5. 1. CBA kieruje Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego, zwany dalej „Szefem CBA”.

2. Szef CBA jest centralnym organem administracji rządowej nadzorowanym przez Prezesa Rady Ministrów, działającym przy pomocy CBA, które jest urzędem administracji rządowej.

3. Prezes Rady Ministrów lub wyznaczony przez niego członek Rady Ministrów koordynuje działalność CBA, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Wojskowych Służb Informacyjnych.

Art. 6. 1. Szefa CBA powołuje i odwołuje, na czteroletnią kadencję, Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kolegium do Spraw Służb Specjalnych oraz Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych.

2. Prezes Rady Ministrów, na wniosek Szefa CBA, powołuje i odwołuje zastępców Szefa CBA.

Art. 7. Szefem CBA lub zastępcą Szefa CBA może zostać osoba, która:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie była skazana za przestępstwo popełnione umyślnie ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 4) spełnia wymagania określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych w zakresie dostępu do informacji stanowiących tajemnicę państwową, oznaczonych klauzulą „ściśle tajne”;
- 5) posiada wyższe wykształcenie;
- 6) nie pełniła służby zawodowej, nie pracowała i nie była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 155, poz. 1016, z późn. zm.^[7]), ani też nie była sędzią, który orzekając uchybił godności urzędu, sprzeniewierzając się niezawisłości sędziowskiej.

Art. 8. Odwołanie Szefa CBA lub zastępcy Szefa CBA z zajmowanego stanowiska następuje w przypadku:

- 1) rezygnacji z zajmowanego stanowiska;
- 2) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego lub nabycia obywatelstwa innego państwa;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione umyślnie przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 4) utraty z mocy wyroku sądowego praw publicznych;
- 5) niewykonywania obowiązków z powodu choroby trwającej nieprzerwanie ponad 3 miesiące;
- 6) rażącego naruszenia obowiązków zawodowych.

Art. 9. W przypadku zwolnienia stanowiska Szefa CBA lub czasowej niemożności sprawowania przez niego funkcji, Prezes Rady Ministrów może powierzyć pełnienie obowiązków Szefa, na czas nie dłuższy niż 3 miesiące, jego zastępcy lub innej osobie, która spełnia warunki określone w art. 7.

Art. 10. 1. Szef CBA kieruje Biurem bezpośrednio lub przez swoich zastępców.

2. Szef CBA może upoważnić podległych funkcjonariuszy do załatwiania spraw w jego imieniu w określonym zakresie, z wyjątkiem spraw, o których mowa w art. 17, 19 i 23.

3. Szef CBA, w drodze zarządzenia, określa sposoby, metody i formy wykonywania zadań przez CBA w zakresie nieobjętym innymi przepisami.

Art. 11. 1. Prezes Rady Ministrów nadaje, w drodze zarządzenia, CBA statut, który określa jego organizację wewnętrzną.

2. Szef CBA, w drodze zarządzeń, nadaje regulaminy organizacyjne jednostkom organizacyjnym CBA, w których określa ich strukturę wewnętrzną i szczegółowe zadania.

3. Szef CBA określi, w drodze zarządzenia, formy i tryb szkolenia funkcjonariuszy CBA.

4. Szef CBA może tworzyć zespoły o charakterze stałym lub doraźnym, określając ich nazwę, skład osobowy oraz szczegółowy zakres i tryb działania.

Art. 12. 1. Prezes Rady Ministrów określa kierunki działania CBA w drodze wytycznych.

2. Szef CBA, najpóźniej na 2 miesiące przed końcem roku kalendarzowego, przedstawia Prezesowi Rady Ministrów do zatwierdzenia roczny plan działania CBA na rok następny.

3. Szef CBA przedstawia corocznie do dnia 31 marca Prezesowi Rady Ministrów oraz Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych sprawozdanie z działalności CBA za poprzedni rok kalendarzowy.

Rozdział 3

Uprawnienia funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Art. 13. 1. W granicach zadań, o których mowa w art. 2, funkcjonariusze CBA wykonują:

- 1) czynności operacyjno-rozpoznawcze i dochodzeniowo-śledcze w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw oraz ścigania ich sprawców;
- 2) czynności kontrolne w celu ujawniania przypadków korupcji w instytucjach państwowych i samorządzie terytorialnym oraz nadużyć osób pełniących funkcje publiczne, a także działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa;
- 3) czynności operacyjno-rozpoznawcze i analityczno-informacyjne w celu uzyskiwania i przetwarzania informacji istotnych dla zwalczania korupcji w instytucjach państwowych i samorządzie terytorialnym oraz działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa.

2. CBA wykonuje również czynności na polecenie sądu lub prokuratora w zakresie określonym w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.^[6]) oraz ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.^[9]).

3. Funkcjonariusze CBA wykonują czynności tylko w zakresie właściwości CBA i w tym zakresie przysługują im uprawnienia procesowe policjantów, wynikające z przepisów Kodeksu postępowania karnego.

4. Funkcjonariusze CBA podczas wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, mają obowiązek poszanowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka niezależnie od jego narodowości, pochodzenia, sytuacji społecznej, przekonań politycznych lub religijnych albo światopoglądowych.

Art. 14. 1. Funkcjonariusze CBA, wykonując czynności służące realizacji zadań, o których mowa w art. 2, mają prawo:

- 1) wydawania osobom poleceń określonego zachowania się, w granicach niezbędnych do wykonania czynności, o których mowa w pkt 2-5;

- 2) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;
- 3) zatrzymywania osób w trybie i w przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- 4) przeszukiwania osób i pomieszczeń w trybie i w przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego;
- 5) dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagaży oraz zatrzymywania pojazdów i innych środków transportu oraz sprawdzania ładunku w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego;
- 6) obserwowania i rejestrowania, przy użyciu środków technicznych, obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom w trakcie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych na podstawie ustawy;
- 7) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej; wymienione instytucje, organy i przedsiębiorcy są obowiązani, w zakresie swojego działania, do udzielenia nieodpłatnie tej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa;
- 8) zwracania się o niezbędną pomoc do innych niż wymienieni w pkt 7 przedsiębiorców, jednostek organizacyjnych i organizacji społecznych, jak również zwracania się do każdej osoby o udzielenie pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa.

2. Osobie zatrzymanej lub wobec której dokonano przeszukania, przysługują uprawnienia odpowiednio osoby zatrzymanej lub osoby, której prawa zostały naruszone, przewidziane w przepisach Kodeksu postępowania karnego.

3. Zatrzymanie osoby może być zastosowane tylko wówczas, gdy inne środki okazały się bezcelowe lub nieskuteczne.

4. Osoba zatrzymana może być okazywana, fotografowana lub daktyloskopowana tylko wtedy, gdy jej tożsamość nie można ustalić w inny sposób.

5. Osobę zatrzymaną należy niezwłocznie poddać, w razie uzasadnionej potrzeby, badaniu lekarskiemu lub udzielić jej pierwszej pomocy medycznej.

6. Czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1-6, powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której zostały podjęte.

7. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1, 2, 5, 7 i 8, w terminie 7 dni od dnia dokonania czynności,
- 2) pkt 6, w terminie 7 dni od dnia, gdy podmiot dowiedział się o dokonanych wobec niego czynnościach

- przysługuje zażalenie do prokuratora właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia czynności. Do zażalenia stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego w zakresie dotyczącym postępowania odwoławczego.

8. Materiały z czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 6, które nie stanowią informacji potwierdzających popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, podlegają niezwłocznie protokolarnemu, komisijnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza Szef CBA.

9. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania badań lekarskich, o których mowa w ust. 5, osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy CBA. Rozporządzenie powinno określać osoby przeprowadzające badania oraz organizację i miejsce przeprowadzania badań, a także przypadki uzasadniające potrzebę udzielenia osobie zatrzymanej pierwszej pomocy medycznej, z uwzględnieniem ochrony zdrowia osoby zatrzymanej.

10. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1-6, uwzględniając dostosowany do sytuacji sposób przeprowadzania przez funkcjonariuszy CBA czynności podejmowanych w ramach ustawowych uprawnień oraz obowiązki funkcjonariuszy podczas realizacji tych czynności.

11. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób przeprowadzania czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 8, uwzględniając obowiązki funkcjonariusza CBA występującego z żądaniem udzielenia pomocy lub zwracającego się o tę pomoc.

Art. 15. 1. W razie niepodporządkowania się wydanym na podstawie prawa poleceniom, funkcjonariusze CBA mogą stosować fizyczne, techniczne i chemiczne środki przymusu bezpośredniego, służące do obezwładniania lub konwojowania osób oraz do zatrzymywania pojazdów.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 mogą być stosowane jedynie środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebom wynikającym z zaistniałej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom. Odstępuje się od dalszego stosowania środków przymusu bezpośredniego, gdy osoba, wobec której użyto tych środków, podporządkowała się wydanym poleceniom.

3. Funkcjonariusze CBA mają prawo stosować następujące środki przymusu bezpośredniego:

- 1) siłę fizyczną w postaci chwytów obezwładniających lub podobnych technik obrony lub ataku;
- 2) urządzenia techniczne, takie jak:
 - a) kajdanki,
 - b) kaftany bezpieczeństwa, pasy i siatki obezwładniające,
 - c) kolczatki drogowe i inne przeszkody umożliwiające zatrzymanie pojazdu,
 - d) paralizatory elektryczne;
- 3) chemiczne środki obezwładniające, takie jak:
 - a) ręczne miotacze gazu,
 - b) ręczne granaty łzawiące;
- 4) pociski niepenetracyjne miotane z broni palnej.

4. Wobec kobiet o widocznej ciąży, osób, których wygląd wskazuje na wiek do 13 lat, starców oraz osób o widocznym kalectwie stosuje się wyłącznie chwytły obezwładniające.

5. Siłę fizyczną stosuje się w celu obezwładnienia osoby, odparcia czynnej napaści albo zmuszenia do wykonania polecenia. Używając siły fizycznej, nie należy zadawać uderzeń, chyba że funkcjonariusz działa w obronie koniecznej albo w celu odparcia zamachu na życie lub zdrowie ludzkie bądź mienie.

6. Kajdanki można stosować wobec osób skazanych, tymczasowo aresztowanych lub zatrzymanych w celu udaremnienia ucieczki albo zapobieżenia czynnej napaści lub czynnemu oporowi.

7. Kajdanki stosuje się na polecenie sądu lub prokuratora.

8. Nie stosuje się kajdanek wobec osób, których wygląd wskazuje na wiek poniżej 17 lat.

9. Kajdanki zdejmuje się niezwłocznie po wprowadzeniu osób, wobec których je zastosowano, do pomieszczeń służbowych zabezpieczonych przed możliwością ucieczki, aresztów lub na salę rozpraw, chyba że sąd zarządzi inaczej.

10. Kajdanki zakłada się na ręce z przodu, a osobom, co do których zachodzi podejrzenie, że mogą zachowywać się agresywnie – na ręce do tyłu.

11. Kaftan bezpieczeństwa, pasy lub siatkę obezwładniającą stosuje się wobec osób, które swoim zachowaniem stwarzają niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia, jeżeli zastosowanie innych środków przymusu jest niemożliwe albo okazało się bezskuteczne.

12. Siatkę obezwładniającą można stosować także:

- 1) w pościgu za osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa;
- 2) w celu udaremnienia ucieczki osoby skazanej, tymczasowo aresztowanej lub zatrzymanej.

13. Decyzję o zastosowaniu środka przymusu bezpośredniego, o którym mowa w ust. 11, podejmuje kierownik jednostki organizacyjnej CBA lub upoważniony przez niego funkcjonariusz.

14. Stosowanie koleczek drogowych i innych przeszkód umożliwiających zatrzymanie pojazdu odbywa się z udziałem Policji i na zasadach obowiązujących Policję przy ich stosowaniu.

15. Decyzję o użyciu urządzeń technicznych, o których mowa w ust. 14, podejmują osoby wskazane w ust. 13, po uprzednim uzgodnieniu z komendantem terytorialnie właściwej jednostki Policji.

16. Paralizator elektryczny można stosować w celu:

- 1) obezwładnienia osoby niepodporządkowującej się wezwaniu do natychmiastowego porzucenia niebezpiecznego narzędzia;
- 2) odparcia czynnej napaści lub pokonania czynnego oporu;
- 3) zatrzymania osoby albo udaremnienia ucieczki osoby skazanej, tymczasowo aresztowanej bądź zatrzymanej z powodu podejrzenia o popełnienie przestępstwa, przestępstwa skarbowego lub wykroczenia;
- 4) przeciwdziałania niszczeniu mienia;
- 5) obezwładnienia agresywnych lub niebezpiecznych zwierząt.

17. Przy stosowaniu paralizatora elektrycznego należy zachować ostrożność, uwzględniając jego właściwości mogące stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego.

18. Chemiczne środki obezwładniające można stosować w przypadkach:

- 1) odpierania czynnej napaści;
- 2) pokonywania czynnego lub biernego oporu;
- 3) pościgu za osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa;
- 4) udaremnienia ucieczki osoby skazanej, tymczasowo aresztowanej lub zatrzymanej;
- 5) przeciwdziałania niszczeniu mienia.

19. Przy stosowaniu chemicznych środków obezwładniających należy zachować ostrożność, uwzględniając ich właściwości mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzkiego.

20. Pociiski niepenetracyjne można stosować w przypadkach:

- 1) odpierania czynnej napaści;
- 2) odpierania gwałtownego zamachu na mienie;
- 3) odpierania bezpośredniego bezprawnego zamachu przeciwko życiu lub zdrowiu ludzkiemu albo w pościgu za sprawcą takiego zamachu.

21. Jeżeli wskutek zastosowania środka przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby, funkcjonariusz jest obowiązany natychmiast udzielić tej osobie pierwszej pomocy przedmedycznej, a w razie potrzeby zapewnić pomoc lekarską. Pomoc lekarską zapewnia się zawsze kobiecie ciężarnej, wobec której użyto środka przymusu bezpośredniego.

22. Funkcjonariusz CBA może odstąpić od obowiązku, o którym mowa w ust. 21, w przypadku gdy zostanie zapewnione udzielenie pomocy przez inne właściwe podmioty, które są obowiązane do udzielania pomocy zranionej osobie.

23. W przypadku, o którym mowa w ust. 21, oraz gdy w wyniku zastosowania środka przymusu nastąpiła śmierć osoby albo szkoda w mieniu, funkcjonariusz jest obowiązany do:

- 1) zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia i niedopuszczenia na to miejsce osób postronnych;
- 2) w miarę możliwości ustalenia świadków zdarzenia;
- 3) powiadomienia o zdarzeniu właściwego dyżurnego, a także swojego przełożonego.

24. Jeżeli w wyniku zastosowania środka przymusu bezpośredniego nastąpiła śmierć lub zranienie osoby, dyżurny jest obowiązany niezwłocznie spowodować zabezpieczenie śladów i dowodów związanych z zastosowaniem środka przymusu bezpośredniego oraz zawiadomić właściwego miejscowo prokuratora.

25. Fakt zastosowania środka przymusu bezpośredniego funkcjonariusz dokumentuje w notatce, którą przedstawia przełożonemu.

26. Notatka, o której mowa w ust. 25, powinna zawierać w szczególności:

- 1) wskazanie imienia i nazwiska funkcjonariusza;
- 2) określenie czasu i miejsca zastosowania środka przymusu bezpośredniego;

- 3) dane osoby, wobec której zastosowano środek przymusu bezpośredniego;
- 4) powody i rodzaj zastosowanego środka przymusu bezpośredniego;
- 5) opis działań funkcjonariusza poprzedzających zastosowanie środka przymusu bezpośredniego;
- 6) określenie skutków zastosowania środków przymusu bezpośredniego;
- 7) wskazanie innych faktów, koniecznych – w ocenie funkcjonariusza – do zobrazowania zdarzenia;
- 8) dane dotyczące ewentualnych świadków zdarzenia;
- 9) podpis funkcjonariusza.

27. Jeżeli w wyniku zastosowania środka przymusu bezpośredniego nastąpiła śmierć człowieka, przełożony, o którym mowa w ust. 25, niezwłocznie zawiadamia o tym wyższego przełożonego.

Art. 16. 1. Jeżeli środki przymusu bezpośredniego wymienione w art. 15 ust. 1 okazały się niewystarczające lub ich użycie ze względu na okoliczności danego zdarzenia nie jest możliwe, funkcjonariusz CBA ma prawo użycia broni palnej wyłącznie:

- 1) w celu odparcia bezpośredniego i bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność funkcjonariusza lub innej osoby albo w celu przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu;
- 2) przeciwko osobie niepodporządkującej się wezwaniu do natychmiastowego porzucenia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia, którego użycie zagrozić może życiu, zdrowiu lub wolności funkcjonariusza albo innej osoby;
- 3) przeciwko osobie, która usiłuje bezprawnie, przemocą odebrać broń palną funkcjonariuszowi lub innej osobie uprawnionej do jej posiadania;
- 4) w celu odparcia bezprawnego bezpośredniego, gwałtownego zamachu na obiekty i urządzenia ważne dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, na siedziby naczelnych organów władzy, naczelnych i centralnych organów administracji państwowej albo wymiaru sprawiedliwości, na obiekty gospodarki lub kultury narodowej oraz na przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne państw obcych albo organizacji międzynarodowych, a także na obiekty dozorowane przez uzbrojoną formację ochronną utworzoną na podstawie odrębnych przepisów;
- 5) w celu odparcia zamachu na mienie, stwarzającego jednocześnie bezpośrednio zagrożenie dla życia, zdrowia lub wolności człowieka;
- 6) w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie broni było dopuszczalne w przypadkach określonych w pkt 1-3 i 5, albo za osobą, wobec której istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia zabójstwa, zamachu terrorystycznego, uprowadzenia osoby w celu wymuszenia okupu lub określonego zachowania, rozboju, kradzieży rozbójniczej,

wymuszenia rozbójniczego, umyślnego ciężkiego uszkodzenia ciała, zgwałcenia, podpalenia lub umyślnego spowodowania w inny sposób niebezpieczeństwa powszechnego dla życia albo zdrowia;

- 7) w celu ujęcia, osoby o której mowa w pkt 6, jeżeli schroniła się ona w miejscu trudno dostępnym, a z okoliczności zdarzenia wynika, że może użyć broni palnej lub innego niebezpiecznego narzędzia, którego użycie może zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka;
- 8) w celu odparcia gwałtownego, bezpośredniego i bezprawnego zamachu na konwój ochraniający osoby, dokumenty zawierające wiadomości stanowiące tajemnicę państwową, pieniądze albo inne przedmioty wartościowe;
- 9) w celu ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub odbywającej karę pozbawienia wolności, jeżeli:
 - a) ucieczka osoby pozbawionej wolności stwarza zagrożenie dla życia albo zdrowia ludzkiego,
 - b) istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba pozbawiona wolności może użyć broni palnej, materiałów wybuchowych lub niebezpiecznego narzędzia,
 - c) pozbawienie wolności nastąpiło w związku z uzasadnionym podejrzeniem lub stwierdzeniem popełnienia przestępstw, o których mowa w pkt 6.

2. Użycie broni palnej powinno następować w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę osobie, przeciwko której użyto broni, i nie może zmierzać do pozbawienia jej życia, a także narażać na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia innych osób.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, dostosowane do sytuacji warunki i sposób postępowania przy użyciu broni palnej, uwzględniając ograniczenia w zakresie użycia broni palnej, a także sposób dokumentowania przypadków użycia broni palnej.

Art. 17. 1. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, podejmowanych przez CBA w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania, a także uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw:

- 1) określonych w rozdziale XXIX i XXXVI Kodeksu karnego,
 - 2) określonych w art. 250a, 286, 310 § 1, 2 i 4 Kodeksu karnego,
 - 3) skarbowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. f, jeżeli wartość przedmiotu czynu lub uszczuplenie należności publicznoprawnej przekraczają pięćdziesięciokrotną wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów
- gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że będą nieskuteczne lub nieprzydatne, sąd, na pisemny wniosek Szefa CBA, złożony po uzyskaniu zgody Prokuratora Generalnego, może, w drodze postanowienia, zarządzić kontrolę operacyjną.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje Sąd Okręgowy w Warszawie.

3. W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa, Szef CBA może zarządzić, po uzyskaniu zgody Prokuratora Generalnego, kontrolę operacyjną, zwracając się jednocześnie z wnioskiem do sądu, o którym mowa w ust. 2, o wydanie postanowienia w tej sprawie. Sąd wydaje postanowienie w przedmiocie wniosku w terminie 5 dni. W razie nieudzielenia przez sąd zgody Szef CBA wstrzymuje kontrolę operacyjną oraz poleca niezwłoczne, protokolarne, komisyjne zniszczenie materiałów zgromadzonych podczas jej stosowania.

4. W przypadku potrzeby zarządzenia kontroli operacyjnej wobec podejrzanego lub oskarżonego, we wniosku Szefa CBA, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się informację o toczącym się wobec tej osoby postępowaniu.

5. Kontrola operacyjna prowadzona jest niejawnie i polega na:

- 1) kontrolowaniu treści korespondencji;
- 2) kontrolowaniu zawartości przesyłek;
- 3) stosowaniu środków technicznych umożliwiających uzyskiwanie w sposób niejawnie informacji i dowodów oraz ich utrwalanie, a w szczególności treści rozmów telefonicznych i innych informacji przekazywanych za pomocą sieci telekomunikacyjnych.

6. Wniosek Szefa CBA, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać w szczególności:

- 1) numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany;
- 2) opis przestępstwa z podaniem, w miarę możliwości, jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej, w tym stwierdzonej albo prawdopodobnej bezskuteczności lub nieprzydatności innych środków;
- 4) dane osoby lub inne dane pozwalające na jednoznaczne określenie podmiotu lub przedmiotu, wobec którego stosowana będzie kontrola operacyjna, ze wskazaniem miejsca lub sposobu jej stosowania;
- 5) cel, czas i rodzaj prowadzonej kontroli operacyjnej.

7. Kontrolę operacyjną zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Sąd, o którym mowa w ust. 2, może, na pisemny wniosek Szefa CBA, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, na okres nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, wydać postanowienie o jednorazowym przedłużeniu kontroli operacyjnej, jeżeli nie ustały przyczyny zarządzenia tej kontroli.

8. W uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania kontroli operacyjnej pojawią się nowe okoliczności istotne dla zapobieżenia lub wykrycia przestępstwa albo ustalenia sprawcy i uzyskania dowodów przestępstwa, sąd, o którym mowa w ust. 2, na pisemny wniosek Szefa CBA, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może wydać postanowienie o kontroli operacyjnej przez czas oznaczony również po upływie okresów, o których mowa w ust. 7.

9. Do wniosków, o których mowa w ust. 3, 7 i 8, stosuje się odpowiednio przepis ust. 6. Sąd przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 3, 7 i 8, zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek, zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej zarządzanej w tej sprawie.

10. Wnioski, o których mowa w ust. 1, 3, 7 i 8, sąd rozpoznaje jednoosobowo, przy czym czynności sądu związane z rozpoznawaniem tych wniosków powinny być realizowane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na

podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator i wyznaczony przez Szefa CBA funkcjonariusz CBA.

11. Podmioty wykonujące działalność telekomunikacyjną oraz podmioty świadczące usługi pocztowe są obowiązane do zapewnienia na własny koszt warunków technicznych i organizacyjnych umożliwiających prowadzenie przez CBA kontroli operacyjnej.

12. Kontrola operacyjna powinna być zakończona niezwłocznie po ustaniu przyczyn jej zarządzenia, najpóźniej jednak z upływem okresu, na który została wprowadzona.

13. Szef CBA informuje Prokuratora Generalnego o wynikach kontroli operacyjnej po jej zakończeniu, a na jego żądanie również o przebiegu tej kontroli, przedstawiając zebrane w jej toku materiały.

14. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego Szef CBA przekazuje Prokuratorowi Generalnemu materiały zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej, w razie potrzeby z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio przepis art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

15. Zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej materiały, które nie stanowią informacji potwierdzających zaistnienie przestępstwa, podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu, komisijnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza Szef CBA.

16. Na postanowienia sądu w przedmiocie kontroli operacyjnej, o których mowa w ust. 1, 3, 7 i 8, przysługuje zażalenie Szefowi CBA. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

17. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób dokumentowania kontroli operacyjnej oraz przechowywania i przekazywania wniosków i zarządzeń, a także przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tej kontroli, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów oraz wzory stosowanych druków i rejestrów.

Art. 18. 1. Obowiązek uzyskania zgody sądu, o której mowa w art. 17, nie dotyczy informacji niezbędnych do realizacji przez CBA zadań określonych w art. 2, w postaci danych:

- 1) identyfikacyjnych abonenta, zakończenia sieci lub urządzenia telekomunikacyjnego oraz dotyczących faktu, okoliczności i rodzaju połączenia lub próby uzyskania połączenia między określonymi urządzeniami telekomunikacyjnymi lub zakończeniami sieci;
- 2) dotyczących identyfikacji oraz lokalizowania zakończeń sieci lub urządzeń telekomunikacyjnych, pomiędzy którymi wykonano połączenie;
- 3) identyfikujących podmiot korzystający z usług pocztowych oraz dotyczących faktu, okoliczności świadczenia usług pocztowych lub korzystania z tych usług.

2. Udostępnienie przez podmiot wykonujący działalność telekomunikacyjną lub operatora świadczącego usługi pocztowe danych, o których mowa w ust. 1, następuje nieodpłatnie na:

- 1) pisemny wniosek Szefa CBA lub osoby przez niego upoważnionej;

2) ustne żądanie funkcjonariusza CBA, posiadającego pisemne upoważnienie Szefa CBA.

3. O ujawnieniu danych w trybie określonym w ust. 2 pkt 2 podmiot wykonujący działalność telekomunikacyjną lub operator świadczący usługi pocztowe informuje Szefa CBA.

4. Podmioty wykonujące działalność telekomunikacyjną oraz operatorzy świadczący usługi pocztowe są obowiązani udostępnić dane, o których mowa w ust. 1, funkcjonariuszom CBA wskazanym we wniosku.

5. Występowanie o informacje i dane, o których mowa w ust. 1, i ich udostępnianie może następować za pomocą sieci telekomunikacyjnej, w sposób ustalony przez Szefa CBA.

Art. 19. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 17 ust. 1, czynności operacyjno-rozpoznawcze zmierzające do sprawdzenia uzyskanych wcześniej wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz wykrycia sprawców i uzyskania dowodów mogą polegać na dokonaniu w sposób niejawnym nabycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub obrót są zabronione, a także przyjęciu lub wręczeniu korzyści majątkowej.

2. Szef CBA może zarządzić, na czas określony, czynności wymienione w ust. 1, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, którego bieżąco informuje o przebiegu tych czynności i ich wyniku.

3. Czynności określone w ust. 1 mogą polegać na złożeniu propozycji nabycia, zbycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także złożeniu propozycji przyjęcia lub wręczenia korzyści majątkowej.

4. Czynności określone w ust. 1 nie mogą polegać na kierowaniu działaniami wyczerpującymi znamiona czynu zabronionego pod groźbą kary.

5. W przypadku potwierdzenia informacji o przestępstwie określonym w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a-f Szef CBA przekazuje Prokuratorowi Generalnemu materiały uzyskane w wyniku czynności z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio przepis art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

6. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1. Rozporządzenie powinno, uwzględniając niejawną naturę czynności, określić sposób przechowywania, przekazywania i niszczenia materiałów i dokumentów uzyskanych lub wytworzonych w związku z realizacją czynności, o których mowa w ust. 1, a także określać wzory stosowanych druków i rejestrów.

Art. 20. Przy wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 19, może być stosowana kontrola korespondencji lub środki techniczne na zasadach określonych w art. 17.

Art. 21. Nie popełnia przestępstwa, kto, będąc do tego uprawnionym, wykonuje czynności określone w art. 19 ust. 1 i 3.

Art. 22. 1. W zakresie swojej właściwości CBA może uzyskiwać informacje, w tym także niejawnie, gromadzić je, sprawdzać i przetwarzać.

2. CBA w celu zapobieżenia lub wykrycia przestępstw, określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a-f, oraz identyfikacji osób może uzyskiwać, gromadzić i przetwarzać informacje, w tym również dane osobowe ze zbiorów prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów przez organy władzy publicznej i państwowe jednostki organizacyjne, a w szczególności z Ewidencji Działalności Gospodarczej, Krajowej Ewidencji Podatników, Krajowego Rejestru Karnego, Krajowego Rejestru Sądowego, Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, Rejestru Podmiotów Gospodarki Narodowej, Centralnego Rejestru Ubezpieczonych i Centralnego Rejestru Płatników Składek, Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców, Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych. Administratorzy danych gromadzonych w tych rejestrach są obowiązani do nieodpłatnego ich udostępniania.

3. Dane ze zbiorów, o których mowa w ust. 2, przekazuje się w szczególności na nośniku optycznym, magnetycznym lub w drodze teletransmisji.

4. W zakresie swojej właściwości CBA może zbierać także wszelkie dane osobowe, w tym również, jeżeli jest to uzasadnione charakterem realizowanych zadań, dane wskazane w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 i Nr 153, poz. 1271 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285), a także korzystać z danych osobowych i innych informacji uzyskanych w wyniku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych przez uprawnione do tego organy, służby i instytucje państwowe oraz przetwarzać je, w rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych, bez wiedzy i zgody osoby, której te dane dotyczą.

5. Administrator zbioru danych jest obowiązany udostępnić dane osobowe, o których mowa w ust. 4, na podstawie imiennego upoważnienia wydanego przez Szefa CBA okazanego przez funkcjonariusza wraz z legitymacją służbową.

6. Dane osobowe zebrane w celu wykrycia przestępstwa przechowuje się przez okres, w którym są one niezbędne dla realizacji ustawowych zadań wykonywanych przez CBA. Funkcjonariusze CBA dokonują weryfikacji tych danych nie rzadziej niż co 10 lat od dnia uzyskania informacji, usuwając dane zbędne.

7. Dane osobowe ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową oraz dane o stanie zdrowia, nałogach lub życiu seksualnym osób podejrzanych o popełnienie przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego, które nie zostały skazane za te przestępstwa, podlegają komisijnemu i protokolarnemu zniszczeniu niezwłocznie po uprawomocnieniu się stosownego orzeczenia.

8. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór upoważnienia, o którym mowa w ust. 5, uwzględniając wyraźne wskazanie organu wydającego upoważnienie oraz zakres przedmiotowy upoważnienia.

9. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres, warunki i tryb przekazywania CBA informacji przez organy, służby i instytucje państwowe, o których mowa w ust. 2, z uwzględnieniem przepisów dotyczących tych organów, służb i instytucji.

10. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposoby przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 2 i 4, w zbiorach danych, rodzaje jednostek organizacyjnych CBA uprawnionych do korzystania z tych zbiorów oraz wzory dokumentów obowiązujących przy przetwarzaniu danych, uwzględniając potrzebę ochrony danych przed nieuprawnionym dostępem.

Art. 23. 1. W zakresie swojej właściwości CBA, jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom określonym w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a-f lub ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, może korzystać z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową

oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, a w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy.

2. Informacje i dane, o których mowa w ust. 1, oraz informacje związane z przekazywaniem tych informacji i danych podlegają ochronie przewidzianej w przepisach o ochronie informacji niejawnych i mogą być udostępniane jedynie funkcjonariuszom prowadzącym czynności w danej sprawie i ich przełożonym, uprawnionym do sprawowania nadzoru nad prowadzonymi przez nich w tej sprawie czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi. Akta zawierające te informacje i dane udostępnia się ponadto wyłącznie sądom i prokuratorom, jeżeli następuje to w celu ścigania karnego.

3. Informacje i dane, o których mowa w ust. 1, udostępnia się na podstawie postanowienia wydanego na pisemny wniosek Szefa CBA przez Sąd Okręgowy w Warszawie.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, powinien zawierać:

- 1) numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany;
- 2) opis przestępstwa z podaniem, w miarę możliwości, jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę udostępnienia informacji i danych;
- 4) wskazanie podmiotu, którego informacje i dane dotyczą;
- 5) podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji i danych;
- 6) rodzaj i zakres informacji i danych.

5. Po rozpatrzeniu wniosku sąd, o którym mowa w ust. 3, w drodze postanowienia, wyraża zgodę na udostępnienie informacji i danych wskazanego podmiotu, określając ich rodzaj, zakres oraz podmiot zobowiązany do ich udostępnienia albo odmawia udzielenia zgody na udostępnienie informacji i danych. Przepis art. 17 ust. 10 stosuje się odpowiednio.

6. Szefowi CBA na postanowienie sądu, o którym mowa w ust. 5, przysługuje zażalenie.

7. W przypadku wyrażenia przez sąd zgody na udostępnienie informacji Szef CBA pisemnie informuje podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji i danych o rodzaju i zakresie informacji i danych, które mają być udostępnione, podmiocie, którego informacje i dane dotyczą, oraz o osobie funkcjonariusza CBA upoważnionego do ich odbioru.

8. W terminie do 120 dni od dnia przekazania informacji i danych, o których mowa w ust. 1, CBA, z zastrzeżeniem ust. 9 i 10, informuje podmiot, o którym mowa w ust. 4 pkt 4, o postanowieniu sądu wyrażającym zgodę na udostępnienie informacji i danych.

9. Sąd, który wydał postanowienie o udostępnieniu informacji i danych, na wniosek Szefa CBA, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może zawiesić, w drodze postanowienia, na czas oznaczony, z możliwością dalszego przedłużania, obowiązek, o którym mowa w ust. 8, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że poinformowanie podmiotu, o którym mowa w ust. 4 pkt 4, może zaszkodzić wynikom podjętych czynności operacyjno-rozpoznawczych. Przepis art. 17 ust. 10 stosuje się odpowiednio.

10. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 8 lub 9, zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze, podmiot wskazany w ust. 4 pkt 4 jest powiadamiany o postanowieniu sądu o udostępnieniu informacji i danych przez prokuratora lub, na jego polecenie, przez CBA przed zamknięciem postępowania przygotowawczego albo niezwłocznie po jego umorzeniu.

11. Jeżeli informacje i dane, o których mowa w ust. 1, nie dostarczyły podstaw do wszczęcia postępowania przygotowawczego, organ wnioskujący o wydanie postanowienia pisemnie zawiadamia o tym podmiot, który informacje i dane przekazał.

12. Materiały zgromadzone w trybie, o którym mowa w ust. 1-9, niestanowiące informacji potwierdzających zaistnienie przestępstwa, podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu, komisijnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza Szef CBA.

13. Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone naruszeniem przepisów ust. 2 na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.^[10]).

14. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposoby przetwarzania danych i informacji, o których mowa w ust. 1, w zbiorach danych, rodzaje jednostek organizacyjnych CBA uprawnionych do korzystania z tych zbiorów oraz wzory dokumentów obowiązujących przy przetwarzaniu danych, uwzględniając potrzebę ochrony danych przed nieuprawnionym dostępem.

Art. 24. 1. W związku z wykonywaniem swoich zadań CBA zapewnia ochronę środków, form i metod realizacji zadań, zgromadzonych informacji oraz własnych obiektów i danych identyfikujących funkcjonariuszy CBA.

2. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych funkcjonariusze CBA mogą posługiwać się dokumentami, które uniemożliwiają ustalenie danych identyfikujących funkcjonariusza oraz środków, którymi posługuje się przy wykonywaniu zadań służbowych.

3. Osoby udzielające CBA pomocy przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych mogą posługiwać się dokumentami, o których mowa w ust. 2.

4. Nie popełnia przestępstwa:

- 1) kto poleca sporządzenie lub kieruje sporządzeniem dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3;
- 2) kto sporządza dokumenty, o których mowa w ust. 2;
- 3) kto udziela pomocy w sporządzeniu dokumentów, o których mowa w ust. 2;
- 4) funkcjonariusz CBA lub osoba wymieniona w ust. 3, posługujący się przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych dokumentami, o których mowa w ust. 2.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, szczegółowy tryb wydawania i posługiwania się, a także przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową.

Art. 25. 1. CBA przy wykonywaniu swoich zadań może korzystać z pomocy osób niebędących funkcjonariuszami CBA. Zabronione jest, z zastrzeżeniem ust. 2, ujawnianie danych o osobie udzielającej CBA pomocy przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych.

2. Ujawnienie danych o osobie, o której mowa w ust. 1, może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w art. 27.

3. Za udzielenie pomocy osobom, o których mowa w ust. 1, może być przyznane wynagrodzenie wypłacane z funduszu operacyjnego.

4. Jeżeli w czasie korzystania lub w związku z korzystaniem przez CBA z pomocy osób, o których mowa w ust. 1, osoby te utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu albo szkodę w mieniu, osobom tym lub ich spadkobiercom przysługuje odszkodowanie na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb przyznawania odszkodowań w sprawach, o których mowa w ust. 4, a także rodzaje i wysokość świadczeń odszkodowawczych przysługujących w razie utraty życia lub poniesienia uszczerbku na zdrowiu albo szkody w mieniu podczas udzielania lub w związku z udzielaniem pomocy CBA, biorąc pod uwagę specyfikę wykonywanej pomocy oraz zakres zadań realizowanych w jej ramach.

Art. 26. Szef CBA określa, w drodze zarządzenia, obieg informacji, w tym niejawnych, w CBA.

Art. 27. 1. Szef CBA może zezwalać funkcjonariuszom i pracownikom CBA oraz byłym funkcjonariuszom i pracownikom, po ustaniu stosunku służbowego lub stosunku pracy w CBA, a także osobom udzielającym im pomocy w wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, na udzielenie informacji niejawnej określonej osobie lub instytucji.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, nie może dotyczyć udzielenia informacji o:

- 1) osobie, jeżeli zostały uzyskane w wyniku prowadzonych przez CBA albo inne organy, służby lub instytucje państwowe czynności operacyjno-rozpoznawczych;
- 2) szczegółowych formach i zasadach przeprowadzania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz o stosowanych w związku z ich prowadzeniem środkach i metodach;
- 3) osobie udzielającej pomocy CBA, o której mowa w art. 25.

3. Zakazu określonego w ust. 2 nie stosuje się w przypadku żądania prokuratora lub sądu, zgłoszonego w celu ścigania karnego za przestępstwo, którego skutkiem jest śmierć.

4. Zakazu określonego w ust. 2 nie stosuje się również w przypadku żądania prokuratora lub sądu uzasadnionego podejrzeniem popełnienia przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego w związku z wykonywaniem czynności operacyjno-rozpoznawczych.

5. W razie odmowy zwolnienia funkcjonariusza, pracownika lub osoby udzielającej im pomocy w wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych od obowiązku zachowania tajemnicy państwowej albo odmowy zezwolenia na udostępnienie dokumentów lub materiałów objętych tajemnicą państwową pomimo żądania prokuratora lub sądu, zgłoszonego w związku z postępowaniem karnym o zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości i przestępstw wojennych oraz godzących w życie ludzkie albo o występki przeciwko życiu lub zdrowiu, gdy jego następstwem była śmierć człowieka, Szef CBA przedstawia żądane dokumenty i materiały oraz wyjaśnienie Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego. Jeżeli Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego stwierdzi, że uwzględnienie żądania prokuratora lub sądu jest konieczne do prawidłowości postępowania karnego, Szef CBA jest obowiązany zwolnić od zachowania tajemnicy lub udostępnić dokumenty i materiały objęte tajemnicą.

Art. 28. 1. Szefowie: CBA, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Wojskowych Służb Informacyjnych oraz Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, Szef Służby Celnej i Generalny Inspektor Informacji Finansowej są obowiązani do współdziałania, w ramach swoich kompetencji, w zakresie zwalczania korupcji w instytucjach państwowych i samorządzie terytorialnym oraz życiu publicznym i gospodarczym, a także działalności godzącej w istotne interesy ekonomiczne państwa.

2. Szef CBA koordynuje działania o charakterze operacyjno-rozpoznawczym i informacyjno-analitycznym podejmowane przez organy, o których mowa w ust. 1, mogące mieć wpływ na realizację zadań CBA określonych w art. 2 ust. 1 i 2.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, warunki, zakres i tryb współdziałania, w zakresie o którym mowa w ust. 1, pomiędzy CBA, Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Wojskowymi Służbami Informacyjnymi, Policją, Strażą Graniczną, Żandarmerią Wojskową, służbami skarbowymi i celnymi, mając na uwadze zapewnienie właściwej koordynacji działań oraz sprawności i skuteczności postępowań, a także uwzględniając wymogi dotyczące ochrony informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową.

Art. 29. 1. CBA zapewnia ochronę własnych urzędzeń oraz obszarów i obiektów, a także przebywających w nich osób, przez wewnętrzną służbę ochrony.

2. Funkcjonariusze CBA wykonujący zadania w zakresie ochrony, w granicach chronionych obszarów i obiektów, mają prawo do:

- 1) ustalania uprawnień do przebywania na obszarach lub w obiektach chronionych oraz legitymowania osób, w celu ustalenia ich tożsamości;
- 2) wezwania osób do opuszczenia obszaru lub obiektu w przypadku stwierdzenia braku uprawnień do przebywania na terenie chronionego obszaru lub obiektu albo stwierdzenia zakłócania porządku;
- 3) ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób Policji.

3. Szef CBA może powierzyć wykonywanie ochrony, o której mowa w ust. 1, specjalistycznej uzbrojonej formacji ochronnej.

Rozdział 4

Czynności kontrolne funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Art. 30. 1. Czynności kontrolne, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2, polegają na sprawdzaniu przestrzegania przepisów ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz innych ustaw wprowadzających ograniczenia w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

2. Czynności kontrolne polegają również na badaniu i kontroli określonych przepisami prawa procedur podejmowania decyzji w przedmiocie: prywatyzacji i komercjalizacji, wsparcia finansowego, udzielania zamówień publicznych oraz przyznawania koncesji, zezwoleń, zwolnień podmiotowych i przedmiotowych, ulg, preferencji, kontyngentów, plafonów, poręczeń i gwarancji kredytowych.

3. Kontroli, w zakresie, o którym mowa w ust. 1 i 2, podlegają organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego, państwowe osoby prawne i inne państwowe jednostki organizacyjne, komunalne osoby prawne i inne samorządowe jednostki organizacyjne, a także osoby pełniące funkcje publiczne.

Art. 31. 1. CBA prowadzi działalność kontrolną na podstawie rocznych planów kontroli zatwierdzanych przez Szefa CBA.

2. CBA może prowadzić działania kontrolne także doraźnie, na podstawie zarządzeń Szefa CBA.

Art. 32. 1. Kontrolę przeprowadza się zgodnie z programem kontroli zatwierdzonym przez Szefa CBA lub osobę upoważnioną do działania w jego imieniu.

2. Kontrolę przeprowadzają funkcjonariusze CBA na podstawie legitymacji służbowej oraz imiennego upoważnienia, wydanego przez Szefa CBA lub osobę upoważnioną do działania w jego imieniu.

3. Kontrola powinna być ukończona w ciągu 3 miesięcy.

4. W uzasadnionych przypadkach okres kontroli może być przedłużany na dalszy czas oznaczony przez Szefa CBA, nie dłuższy jednak niż o 6 miesięcy.

5. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawiera:

- 1) imię i nazwisko oraz numer legitymacji służbowej funkcjonariusza przeprowadzającego kontrolę;
- 2) wskazanie podmiotu kontrolowanego i termin zakończenia kontroli;
- 3) szczegółowy zakres kontroli;
- 4) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

6. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, uwzględniając wyraźne wskazanie organu wydającego upoważnienie oraz zakres przedmiotowy upoważnienia.

Art. 33. 1. Funkcjonariusz kontrolujący podlega wyłączeniu od udziału w kontroli, na wniosek kierownika podmiotu kontrolowanego lub z urzędu, jeżeli wyniki kontroli mogą dotyczyć jego praw lub obowiązków albo praw lub obowiązków jego małżonka lub osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia albo osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli. Powody wyłączenia kontrolującego trwają mimo ustania małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. Funkcjonariusz kontrolujący podlega wyłączeniu również w razie zaistnienia w toku kontroli okoliczności mogących wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności.

3. O wyłączeniu postanawia Szef CBA; postanowienie jest ostateczne.

4. Szef CBA może, na wniosek lub z urzędu, wyłączyć z postępowania kontrolnego wszystkich funkcjonariuszy jednostki organizacyjnej CBA, jeżeli wyniki kontroli mogłyby oddziaływać na prawa lub obowiązki kierownika albo zastępcy kierownika tej jednostki lub osób im bliskich, określonych w ust. 1; w przypadku wyłączenia Szef CBA wyznacza do postępowania kontrolnego funkcjonariuszy spoza tej jednostki organizacyjnej.

5. Do czasu wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 3, funkcjonariusz wykonuje jedynie czynności niecierpiące zwłoki.

Art. 34. 1. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie kontrolowanego organu lub jednostki organizacyjnej lub komórki organizacyjnej, w czasie wykonywania ich zadań, a także poza godzinami pracy i w dniach wolnych od pracy za zgodą kierownika podmiotu kontrolowanego.

2. Kontrola lub poszczególne jej czynności mogą być przeprowadzane również w jednostce organizacyjnej CBA.

Art. 35. 1. Funkcjonariusz kontrolujący, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, może swobodnie poruszać się na terenie jednostki kontrolowanej bez obowiązku uzyskiwania przepustki oraz zwolniony jest od kontroli osobistej, jeżeli przewiduje ją wewnętrzny regulamin jednostki kontrolowanej.

2. Kierownik jednostki kontrolowanej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, zapewnia kontrolującemu warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w szczególności przez niezwłoczne przedstawianie do kontroli żądanych dokumentów i materiałów oraz udzielanie ustnych i pisemnych wyjaśnień przez pracowników jednostki.

Art. 36. 1. Funkcjonariusz kontrolujący dokonuje ustaleń stanu faktycznego na podstawie zebranych w toku kontroli dowodów.

2. Dowodami są w szczególności: dokumenty, rzeczy, wyniki oględzin, opinie biegłych oraz wyjaśnienia i oświadczenia.

3. Kierownik kontrolowanej jednostki lub komórki organizacyjnej udostępnia dokumenty w celu dokonania odpisów, kserokopii lub wyciągów oraz zestawień i obliczeń opartych na dokumentach.

4. Zgodność z oryginałem odpisów, kserokopii i wyciągów oraz zestawień i obliczeń potwierdza kierownik kontrolowanej jednostki lub komórki organizacyjnej, w której one się znajdują.

5. Zebrane w toku czynności kontrolnych materiały dowodowe funkcjonariusz kontrolujący odpowiednio zabezpiecza, w miarę potrzeby przez:

- 1) oddanie na przechowanie kierownikowi lub innemu pracownikowi jednostki kontrolowanej za pokwitowaniem;
- 2) przechowanie w jednostce kontrolowanej w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu;
- 3) pobranie z jednostki kontrolowanej za pokwitowaniem.

6. O zwolnieniu materiałów dowodowych spod zabezpieczenia decyduje funkcjonariusz kontrolujący, a w razie jego odmowy – kierownik właściwej jednostki organizacyjnej CBA.

Art. 37. 1. Funkcjonariusz kontrolujący dokonuje pobrania rzeczy w obecności kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej, w której rzecz się znajduje, a w razie jego nieobecności – pracownika wyznaczonego przez kierownika jednostki kontrolowanej. Pobraną rzecz oznacza się w sposób uniemożliwiający jej zamianę.

2. Z pobrania rzeczy sporządza się protokół, który podpisuje funkcjonariusz kontrolujący i osoba uczestnicząca w pobraniu.

Art. 38. 1. W razie potrzeby ustalenia stanu obiektów lub innych składników majątkowych, a także przebiegu określonych czynności, funkcjonariusz kontrolujący może przeprowadzić oględziny.

2. Oględziny przeprowadza się w obecności kierownika podmiotu kontrolowanego, odpowiedzialnego za przedmiot lub czynności poddane oględzinom, a w razie jego nieobecności – pracownika wyznaczonego przez kierownika jednostki kontrolowanej.

3. Z przebiegu i wyniku oględzin sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisuje funkcjonariusz kontrolujący i osoba wymieniona w ust. 2.

4. Przebieg i wyniki oględzin mogą być ponadto utrwalone:

- 1) przez sporządzenie stenogramu; stenogram przekłada się na pismo zwykłe z zaznaczeniem zastosowanego systemu stenografii, dołączając pierwopis stenogramu do protokołu;
- 2) za pomocą urządzeń rejestrujących obraz lub dźwięk; utrwalony obraz lub dźwięk stanowi załącznik do protokołu.

Art. 39. 1. W celu ustalenia stanu nieruchomości lub innych składników majątkowych wskazanych w oświadczeniu o stanie majątkowym, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, funkcjonariusz kontrolujący może przeprowadzić oględziny.

2. Oględziny nieruchomości lub innych składników majątkowych przeprowadza się w obecności osoby składającej oświadczenie.

3. Przepisy art. 38 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 40. 1. Funkcjonariusz kontrolujący może żądać od pracowników jednostki kontrolowanej lub osoby, o której mowa w art. 44 ust. 2, udzielenia mu, w terminie i w miejscu przez niego wyznaczonym, ustnych i pisemnych wyjaśnień w sprawach dotyczących przedmiotu kontroli.

2. Odmowa udzielenia wyjaśnień może nastąpić jedynie w przypadkach, gdy wyjaśnienia mają dotyczyć:

- 1) tajemnicy ustawowo chronionej;
- 2) faktów i okoliczności, których ujawnienie mogłoby narazić na odpowiedzialność karną lub majątkową wezwanego do złożenia wyjaśnień, a także jego małżonka albo osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia bądź osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

3. Prawo odmowy udzielenia wyjaśnień w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, trwa mimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

4. Udzielający wyjaśnień może uchylić się od odpowiedzi na pytania, jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 2 i 3.

Art. 41. 1. Każdy może złożyć funkcjonariuszowi kontrolującemu ustne lub pisemne oświadczenie dotyczące przedmiotu kontroli.

2. Funkcjonariusz kontrolujący nie może odmówić przyjęcia oświadczenia, jeżeli ma ono związek z przedmiotem kontroli.

Art. 42. 1. Jeżeli w toku kontroli konieczne jest zbadanie określonych zagadnień wymagających wiadomości specjalnych, kierownik właściwej jednostki organizacyjnej CBA, z własnej inicjatywy lub na wniosek funkcjonariusza kontrolującego, powołuje biegłego.

2. W postanowieniu o powołaniu biegłego określa się przedmiot i zakres badań oraz termin wydania opinii.

3. W wyniku przeprowadzonych badań biegły sporządza szczegółowe sprawozdanie zawierające opis przeprowadzonych badań wraz z wydaną na ich podstawie opinią.

4. Jeżeli w toku kontroli ujawni się potrzeba dokonania przez funkcjonariusza kontrolującego określonych czynności badawczych z udziałem specjalisty w danej dziedzinie wiedzy lub praktyki, funkcjonariusz kontrolujący może, w drodze postanowienia, powołać specjalistę do udziału w tych czynnościach, określając przedmiot i czas jego działania.

5. Biegły i specjalista działają na podstawie postanowienia o ich powołaniu.

6. Kierownik jednostki kontrolowanej lub osoba, o której mowa w art. 44 ust. 2, może wystąpić za pośrednictwem funkcjonariusza kontrolującego do kierownika właściwej jednostki organizacyjnej CBA z wnioskiem o wyłączenie z postępowania kontrolnego powołanego biegłego lub specjalisty z przyczyn określonych w art. 33 ust. 1.

Art. 43. 1. Wyniki przeprowadzonej kontroli funkcjonariusz kontrolujący przedstawia w protokole kontroli.

2. Protokół kontroli zawiera opis stanu faktycznego stwierdzonego w toku kontroli oraz ocenę ustalonych nieprawidłowości, z uwzględnieniem przyczyn powstania, zakresu i skutków tych nieprawidłowości oraz osób za nie odpowiedzialnych.

Art. 44. 1. Protokół kontroli podpisują funkcjonariusz kontrolujący i kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4, protokół kontroli podpisują funkcjonariusz kontrolujący i osoba pełniąca funkcję publiczną.

3. Kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub osobie, o której mowa w ust. 2, przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.

4. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Szefa CBA w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

5. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 3 i 4, Szef CBA jest obowiązany dokonać ich analizy i w miarę potrzeby zarządzić dodatkowe czynności kontrolne, a w przypadku stwierdzenia zasadności zastrzeżeń polecić zmianę lub uzupełnienie odpowiedniej części protokołu kontroli.

6. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń w całości lub w części Szef CBA przekazuje na piśmie swoje stanowisko zgłaszającemu zastrzeżenia.

7. Kierownik jednostki kontrolowanej lub osoba, o której mowa w ust. 2, może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania pisemne wyjaśnienie tej odmowy.

8. W razie zgłoszenia zastrzeżeń termin do złożenia wyjaśnienia o odmowie podpisania protokołu liczy się od dnia otrzymania pisemnego stanowiska Szefa CBA w sprawie rozpatrzenia tych zastrzeżeń.

9. O odmowie podpisania protokołu kontroli i złożeniu wyjaśnienia funkcjonariusz kontrolujący czyni wzmiankę w protokole.

10. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez osobę wymienioną w ust. 1 i 2 nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez funkcjonariusza kontrolującego i realizacji ustaleń kontroli.

Art. 45. 1. Po sporządzeniu protokołu kontroli, z uwzględnieniem terminów, o których mowa w art. 44 ust. 4 i 7, kierownik właściwej jednostki organizacyjnej CBA może skierować:

- 1) wniosek:
 - a) o odwołanie ze stanowiska lub rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika z powodu nieprzestrzegania przepisów ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz innych ustaw wprowadzających ograniczenia w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne,
 - b) o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w sytuacjach, o których mowa w lit. a;
- 2) wystąpienie do kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub organu nadzorującego jej działalność w sprawie stwierdzenia w kontrolowanej jednostce organizacyjnej naruszeń:
 - a) przepisów ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz innych ustaw wprowadzających ograniczenia w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne,
 - b) przepisów prawa dotyczących procedur podejmowania decyzji w przedmiocie, o którym mowa w art. 30 ust. 2;
- 3) informację do Najwyższej Izby Kontroli lub innych właściwych organów kontrolnych w przypadku stwierdzenia potrzeby przeprowadzenia kontroli w szerszym zakresie.

2. Na podstawie protokołu kontroli, w razie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a-f, CBA wszczyna i prowadzi postępowanie przygotowawcze.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 309 pkt 2 Kodeksu postępowania karnego, jeżeli zaistniały okoliczności określone w ust. 2, materiały postępowania kontrolnego wraz z wnioskiem o zarządzenie postępowania przygotowawczego Szef CBA przekazuje Prokuratorowi Generalnemu.

4. W razie ujawnienia innych czynów niż określone w ust. 2, za które ustawowo przewidziana jest odpowiedzialność dyscyplinarna lub karna, CBA zawiadamia o tym właściwe organy.

5. Organy i kierownicy jednostek organizacyjnych, do których skierowano wnioski, wystąpienia, informacje i zawiadomienia, informują CBA o sposobie i zakresie ich wykorzystania.

Art. 46. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przygotowywania i prowadzenia czynności kontrolnych, dokumentowania poszczególnych czynności kontrolnych, sporządzania protokołu kontroli oraz wniosków i wystąpień pokontrolnych przez funkcjonariuszy CBA, uwzględniając możliwości składania zastrzeżeń i odmowy podpisania protokołu oraz wzory dokumentów obowiązujących przy przeprowadzaniu czynności kontrolnych.

Rozdział 5

Służba funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Art. 47. Służbę w CBA może pełnić osoba:

- 1) posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie;
- 2) korzystająca z pełni praw publicznych;
- 3) która nie była skazana za popełnione umyślnie przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 4) dająca rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych;

- 5) posiadająca co najmniej średnie wykształcenie i określone kwalifikacje zawodowe oraz zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia służby.

Art. 48. Do oceny zdolności fizycznej i psychicznej kandydatów do służby i funkcjonariuszy CBA stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 26 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.[11]).

Art. 49. 1. Przyjęcie kandydata do służby w CBA następuje po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, na które składają się:

- 1) złożenie podania o przyjęcie do służby, kwestionariusza osobowego, a także dokumentów stwierdzających wymagane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz zawierających dane o uprzednim zatrudnieniu;
- 2) przeprowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej;
- 3) postępowanie sprawdzające, określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych;
- 4) ustalenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby w CBA.

2. W stosunku do kandydata ubiegającego się o przyjęcie do służby w CBA na stanowisko wymagające szczególnych umiejętności lub predyspozycji, postępowanie kwalifikacyjne może być rozszerzone o czynności mające na celu sprawdzenie przydatności kandydata do służby na takim stanowisku, w tym o przeprowadzenie badania poligraficznego.

3. Postępowanie kwalifikacyjne w stosunku do funkcjonariuszy lub byłych funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policji i Straży Granicznej można ograniczyć do przeprowadzenia czynności określonych w ust.1 pkt 1 i 2.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór kwestionariusza osobowego oraz szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego wobec kandydatów do służby w CBA, uwzględniając czynności niezbędne do podjęcia decyzji dotyczącej osoby ubiegającej się o przyjęcie do służby w CBA.

Art. 50. 1. Przed podjęciem służby funkcjonariusz CBA, zwany dalej „funkcjonariuszem”, składa ślubowanie według następującej roty:

„Ja, Obywatel Rzeczypospolitej Polskiej ślubuję: służyć wiernie Narodowi, pilnie przestrzegać prawa, dochować wierności konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej, sumiennie i bezstronnie wykonywać obowiązki funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego, nawet z narażeniem życia, a także strzec honoru, godności i dobrego imienia służby oraz przestrzegać dyscypliny służbowej i zasad etyki zawodowej.”.

2. Ceremoniał składania ślubowania, w drodze zarządzenia, określa Szef CBA.

Art. 51. 1. Stosunek służbowy funkcjonariusza powstaje w drodze mianowania na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do służby.

2. Początek służby funkcjonariusza liczy się od dnia określonego w decyzji o przyjęciu do służby i mianowaniu na stanowisko służbowe w CBA.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji służbowej i innych dokumentów funkcjonariuszy, organy właściwe do ich wydawania, wymiany i unieważniania oraz dokonywania w nich wpisów, przypadki, w których legitymacja służbowa lub inne dokumenty podlegają zwrotowi, wymianie lub unieważnieniu, a także tryb postępowania w przypadku ich utraty, jak również sposób posługiwania się legitymacją służbową oraz innymi dokumentami, uwzględniając wymogi określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

4. Szef CBA określi, w drodze zarządzenia, znaki i inne dokumenty identyfikacyjne funkcjonariuszy.

Art. 52. 1. Osobę przyjętą do służby w CBA mianuje się funkcjonariuszem w służbie przygotowawczej na okres 1 roku.

2. W okresie służby przygotowawczej funkcjonariusz CBA podlega szkoleniu.

3. Po upływie okresu służby przygotowawczej i uzyskaniu pozytywnej oceny ogólnej w opinii służbowej funkcjonariusz zostaje mianowany funkcjonariuszem w służbie stałej.

4. W razie negatywnej oceny ogólnej w opinii służbowej, o której mowa w ust. 3, Szef CBA może przedłużyć okres służby przygotowawczej na okres do 6 miesięcy.

5. W razie przerwy w wykonywaniu przez funkcjonariusza obowiązków służbowych trwającej łącznie dłużej niż 30 dni Szef CBA może przedłużyć okres jego służby przygotowawczej.

6. W przypadkach uzasadnionych szczególnymi kwalifikacjami funkcjonariusza Szef CBA może skrócić okres służby przygotowawczej albo zwolnić funkcjonariusza od odbywania tej służby.

Art. 53. 1. Szef CBA jest właściwy do przyjmowania do służby w CBA, mianowania funkcjonariuszy na stanowiska służbowe oraz ich przenoszenia, delegowania, oddelegowania, zwalniania i odwoływania ze stanowisk służbowych, zawieszania i uchylania zawieszenia w czynnościach służbowych, zwalniania ze służby oraz stwierdzania wygaśnięcia stosunku służbowego.

2. W sprawach osobowych funkcjonariuszy innych, niż wymienione w ust. 1, są właściwi przełożeni, upoważnieni przez Szefa CBA.

3. Sprawy osobowe, o których mowa w ust. 1, są załatwiane przez wydanie decyzji.

4. Mianowanie na stanowisko służbowe odbywa się z uwzględnieniem wykształcenia i kwalifikacji zawodowych funkcjonariusza.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, stanowiska służbowe w CBA oraz wymagania w zakresie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, jakim powinni odpowiadać funkcjonariusze na poszczególnych stanowiskach służby, mając na względzie zapewnienie realizacji przez funkcjonariuszy ustawowych zadań CBA.

Art. 54. 1. Czas pełnienia służby funkcjonariusza jest określany wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku.

2. Zadania służbowe funkcjonariusza CBA powinny być ustalone w sposób pozwalający na ich wykonanie w ramach 40-godzinnego tygodnia służby, w 3-miesięcznym okresie rozliczeniowym.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rozkład czasu służby, z uwzględnieniem czasu na wypoczynek oraz przypadków przedłużenia czasu służby funkcjonariuszy, uzasadnionych potrzebą zapewnienia niezakłóconego toku służby.

Art. 55. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki bezpieczeństwa i higieny służby oraz zakres, w jakim do tych warunków mają zastosowanie przepisy działu dziesiątego Kodeksu pracy, uwzględniając szczególny charakter służby, zagrożenia występujące na niektórych stanowiskach służbowych lub podczas wykonywania niektórych zadań służbowych oraz obowiązki spoczywające na funkcjonariuszach oraz ich przełożonych w zakresie zapobiegania ewentualnym zagrożeniom dla życia lub zdrowia, a także uwzględniając przepisy prawa mające zastosowanie do stanowisk służbowych nieobjętych specyfiką służby w CBA.

Art. 56. 1. Funkcjonariusz podlega opiniowaniu służbowemu, nie rzadziej niż raz na 2 lata.

2. Funkcjonariusz w służbie przygotowawczej podlega opiniowaniu służbowemu, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.

3. Funkcjonariusza zapoznaje się z opinią służbową w ciągu 7 dni od dnia jej sporządzenia; może on w terminie 7 dni od dnia zapoznania się z opinią służbową wnieść odwołanie do wyższego przełożonego.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza opinii służbowej, szczegółowe warunki i tryb opiniowania funkcjonariuszy, uwzględniając przesłanki opiniowania i jego częstotliwości, kryteria brane pod uwagę przy opiniowaniu i skalę ocen, właściwość przełożonych w zakresie wydawania opinii, tryb zapoznawania funkcjonariuszy z opinią służbową oraz tryb wnoszenia i rozpatrywania odwołań od opinii.

Art. 57. 1. Funkcjonariusza można odwołać z zajmowanego stanowiska i przenieść do dyspozycji Szefa CBA.

2. Funkcjonariusz może pozostawać w dyspozycji Szefa CBA nieprzerwanie nie dłużej niż 4 miesiące.

3. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2, funkcjonariusza przenosi się na określone stanowisko służbowe, a w razie niewyrażenia przez niego pisemnej zgody na przeniesienie na to stanowisko, funkcjonariusza zwalnia się ze służby z zachowaniem uprawnień przewidzianych dla funkcjonariuszy zwalnianych na podstawie art. 63 ust. 2 pkt 5, chyba że spełnia warunki do zwolnienia ze służby na korzystniejszych zasadach.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb przenoszenia funkcjonariuszy do dyspozycji Szefa CBA, z uwzględnieniem sposobu pełnienia służby w okresie pozostawania w tej dyspozycji.

Art. 58. 1. Funkcjonariusz z urzędu lub na własną prośbę może być przeniesiony do pełnienia służby albo delegowany na okres do 6 miesięcy do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości.

2. Szef CBA w uzasadnionych przypadkach może przedłużyć okres delegowania, o którym mowa w ust. 1, do 12 miesięcy.

Art. 59. 1. Funkcjonariuszowi można powierzyć, na okres do 6 miesięcy, pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku. W takim przypadku uposażenie funkcjonariusza nie może być obniżone.

2. Funkcjonariusza, gdy jest to uzasadnione realizacją zadań CBA, za jego zgodą, można oddelegować do wykonywania zadań służbowych poza CBA, po przeniesieniu go do dyspozycji Szefa CBA. Przepisów art. 57 nie stosuje się.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb oddelegowania, uprawnienia i obowiązki funkcjonariusza w czasie oddelegowania, wysokość i sposób wypłacania uposażenia i innych świadczeń pieniężnych przysługujących oddelegowanemu funkcjonariuszowi, uwzględniając miejsce oraz charakter i zakres wykonywanych przez niego zadań służbowych poza CBA, a także ustali, z uwzględnieniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, szczególne uprawnienia i obowiązki funkcjonariusza pełniącego służbę poza granicami kraju.

Art. 60. 1. Funkcjonariusza przenosi się na niższe stanowisko służbowe w razie wymierzenia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe.

2. Funkcjonariusza można przenieść na niższe stanowisko służbowe w przypadku:

- 1) orzeczenia przez właściwą komisję lekarską trwałej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku służbowym, jeżeli nie ma możliwości mianowania go na stanowisko równorzędne;
- 2) nieprzydatności na zajmowanym stanowisku służbowym, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej;

- 3) niewywiązywania się z obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku służbowym, stwierdzonego w okresie służby stałej w dwóch kolejnych opiniach służbowych;
- 4) likwidacji zajmowanego stanowiska służbowego, gdy nie ma możliwości mianowania go na równorzędne stanowisko służbowe.

3. Funkcjonariusza można przenieść na niższe stanowisko służbowe również na jego pisemną prośbę.

4. Funkcjonariusz, który nie wyraził zgody na przeniesienie na niższe stanowisko służbowe z przyczyn określonych w ust. 2, może być zwolniony ze służby.

Art. 61. 1. Funkcjonariusza zawiesza się, decyzją Szefa CBA, w czynnościach służbowych, na czas nie dłuższy niż 3 miesiące, w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.

2. Funkcjonariusza można zawiesić w czynnościach służbowych, na czas nie dłuższy niż 3 miesiące, w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne ścigane z oskarżenia publicznego, postępowania w sprawie o wykroczenie oraz postępowania dyscyplinarnego, jeśli jest to celowe z uwagi na dobro postępowania.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w czynnościach służbowych można przedłużyć na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy niż do dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w postępowaniu karnym lub postępowaniu w sprawie o wykroczenie, a w pozostałych przypadkach na czas nie dłuższy niż 12 miesięcy.

4. Zawieszenie w czynnościach służbowych polega na odsunięciu funkcjonariusza od wykonywania obowiązków służbowych.

5. W stosunku do decyzji o zawieszeniu funkcjonariusza w czynnościach służbowych, funkcjonariusz może zwrócić się do Szefa CBA z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

6. Funkcjonariusz zawieszony w czynnościach służbowych jest obowiązany:

- 1) niezwłocznie zdać broń i legitymację służbową oraz przedmioty związane z wykonywanymi przez niego zadaniami, a w szczególności akta i dokumenty prowadzonych przez niego spraw;
- 2) informować kierownika jednostki organizacyjnej o zamiarze opuszczenia miejsca zamieszkania na okres dłuższy niż 3 dni.

Art. 62. 1. Funkcjonariusz może być skierowany z urzędu lub na własną prośbę do komisji lekarskiej, o której mowa w art. 48, w celu określenia jego stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby, jak również związku poszczególnych schorzeń ze służbą.

2. Funkcjonariusz może być również poddany badaniom poligraficznym. O skierowaniu funkcjonariusza na te badania decyduje Szef CBA. Decyzja Szefa CBA nie wymaga uzasadnienia.

Art. 63. 1. Funkcjonariusza zwalnia się ze służby w przypadku:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do służby przez komisję lekarską;

- 2) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej;
- 3) wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby;
- 4) utraty obywatelstwa polskiego lub nabycia obywatelstwa innego państwa;
- 5) podania nieprawdy w oświadczeniu składanym na podstawie art. 10 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, stwierdzonego w drodze postępowania dyscyplinarnego;
- 6) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione umyślnie przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

2. Funkcjonariusza można zwolnić ze służby w przypadku:

- 1) niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby stałej, stwierdzonego w dwóch kolejnych opiniach;
- 2) tymczasowego aresztowania;
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo inne niż określone w ust. 1 pkt 6;
- 4) objęcia kierowniczego stanowiska państwowego albo objęcia funkcji z wyboru w organach samorządu terytorialnego;
- 5) nabycia prawa do emerytury w pełnym wymiarze, określonego w przepisach odrębnych;
- 6) likwidacji jednostki organizacyjnej CBA lub jej reorganizacji połączonej ze zmniejszeniem obsady etatowej, jeżeli przeniesienie funkcjonariusza do innej jednostki organizacyjnej CBA lub na niższe stanowisko służbowe nie jest możliwe;
- 7) niezłożenia w terminie oświadczenia, o którym mowa w art. 10 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

3. Funkcjonariusza zwalnia się ze służby w terminie do 3 miesięcy od dnia pisemnego zgłoszenia przez niego wystąpienia ze służby.

4. W przypadkach określonych w ust. 2 pkt 6 zwolnienie ze służby następuje po upływie 4 miesięcy, a ze służby przygotowawczej – po upływie 3 miesięcy od dnia podjęcia decyzji o likwidacji jednostki organizacyjnej CBA lub jej reorganizacji.

Art. 64. Stosunek służbowy funkcjonariusza wygasa w przypadku:

- 1) śmierci lub stwierdzenia zaginięcia funkcjonariusza;
- 2) nieobecności funkcjonariusza w służbie przez okres powyżej 3 miesięcy z powodu tymczasowego aresztowania, chyba że wcześniej nastąpiło zwolnienie funkcjonariusza ze służby.

Art. 65. 1. W razie uchylenia prawomocnego wyroku skazującego lub prawomocnego orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania karnego, wydania orzeczenia o umorzeniu postępowania karnego albo w razie uchylenia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe lub kary wydalenia ze służby, ulegają uchyleniu skutki, jakie wynikły dla funkcjonariusza w związku z wyznaczeniem na niższe stanowisko służbowe. O uchyleniu innych skutków decyduje Szef CBA.

2. W razie uchylenia prawomocnego wyroku skazującego lub prawomocnego orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania karnego lub wydania prawomocnego wyroku uniewinniającego, ulegają uchyleniu wszystkie skutki, jakie powstały dla funkcjonariusza w wyniku postępowania dyscyplinarnego przeprowadzonego w związku z oskarżeniem o popełnienie przestępstwa stanowiącego przedmiot rozstrzygnięcia sądu.

3. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 2, podstawę orzeczenia kary dyscyplinarnej stanowiły przesłanki inne niż tylko oskarżenie o popełnienie przestępstwa, o uchyleniu skutków, jakie powstały dla funkcjonariusza w wyniku postępowania dyscyplinarnego, decyduje Szef CBA. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 66. Zwolnienie funkcjonariusza ze służby na podstawie art. 63 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1 nie może nastąpić przed upływem 3 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby, chyba że funkcjonariusz zgłosi pisemnie wystąpienie ze służby.

Art. 67. 1. Funkcjonariusza-kobiety nie można w okresie ciąży i w czasie urlopu macierzyńskiego zwolnić ze służby, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 63 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 2 pkt 2, 3 i 5.

2. W razie zwolnienia funkcjonariusza-kobiety ze służby na podstawie art. 63 ust. 2 pkt 5, przysługuje jej uposażenie do końca urlopu macierzyńskiego.

3. Funkcjonariuszowi-kobiecie zwolnionej na podstawie art. 57 ust. 3 lub art. 63 ust. 2 pkt 5 w czasie urlopu wychowawczego, przysługują do końca okresu, na który ten urlop został udzielony:

- 1) świadczenie pieniężne, wypłacane na zasadach obowiązujących przy wypłacaniu zasiłku wychowawczego;
- 2) inne uprawnienia przewidziane dla pracowników zwalnianych z pracy w czasie urlopu wychowawczego z przyczyn niedotyczących pracowników.

Art. 68. 1. Funkcjonariusz zwolniony ze służby otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.

2. Funkcjonariusz może żądać sprostowania świadectwa służby w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, dane, które należy podać w świadectwie służby, a także tryb wydawania i sprostowania świadectwa służby oraz formularz świadectwa służby, uwzględniając właściwość przełożonych w tych sprawach oraz specyfikę służby.

Art. 69. 1. W CBA mogą być zatrudniani pracownicy.

2. Do pracowników, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 71.

Obowiązki i prawa oraz uposażenie funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Art. 70. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany dochować obowiązków wynikających z roty złożonego ślubowania.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany odmówić wykonania polecenia przełożonego, jeśli wykonanie polecenia łączyłoby się z popełnieniem przestępstwa.

3. O odmowie wykonania polecenia, o którym mowa w ust. 2, funkcjonariusz informuje Szefa CBA, z pominięciem drogi służbowej.

4. Nie popełnia przestępstwa funkcjonariusz, który dopuszcza się czynu zabronionego będącego wykonaniem polecenia przełożonego, chyba że wykonując polecenie umyślnie popełnia przestępstwo.

Art. 71. 1. Funkcjonariuszowi nie wolno podejmować zajęcia zarobkowego poza służbą.

2. W stosunku do funkcjonariuszy mają zastosowanie ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej wynikające z ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Funkcjonariusze obowiązani są do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach i w terminach określonych w przepisach tej ustawy.

3. Funkcjonariusze CBA składają oświadczenia, o których mowa w ust. 2, Szefowi CBA. Szef CBA składa oświadczenie Prezesowi Rady Ministrów, który dokonuje analizy zawartych w nich danych.

4. Szef CBA może zezwolić funkcjonariuszowi na wykonywanie zajęcia zarobkowego poza służbą, jeśli nie koliduje to z wykonywaniem przez niego zadań służbowych oraz nie narusza honoru, godności lub dobrego imienia służby.

5. Funkcjonariusz jest obowiązany poinformować Szefa CBA o zaciąganych zobowiązaniach finansowych, a także zobowiązaniach małżonka lub osoby pozostającej z nim w faktycznym związku, jeżeli wysokość zobowiązania łącznie przekracza pięciokrotność uposażenia funkcjonariusza.

6. Szef CBA określi, w drodze zarządzenia, zakres danych przekazywanych przez funkcjonariusza w przypadkach, o których mowa w ust. 4 i 5.

Art. 72. 1. Funkcjonariusz nie może być członkiem partii politycznej ani uczestniczyć w działalności tej partii lub na jej rzecz.

2. Funkcjonariusze nie mogą zrzeszać się w związkach zawodowych.

3. Funkcjonariusz jest obowiązany uzyskać zezwolenie Szefa CBA na przynależność do organizacji lub stowarzyszeń krajowych, zagranicznych albo międzynarodowych.

Art. 73. 1. Funkcjonariusz jest obowiązany uzyskać zezwolenie Szefa CBA na wyjazd za granicę poza obszar Unii Europejskiej.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany poinformować przełożonego o wyjeździe za granicę do państw członkowskich Unii Europejskiej.

3. Szef CBA określi, w drodze zarządzenia, przypadki, w których uzyskanie zezwolenia lub wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie jest wymagane, a także obowiązki funkcjonariusza wyjeżdżającego za granicę i powracającego z zagranicy.

Art. 74. Funkcjonariusz w związku z wykonywaniem zadań służbowych korzysta z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 75. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje zwrot kosztów poniesionych na ochronę prawną, jeżeli postępowanie karne wszczęte przeciwko niemu o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych zostanie zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym.

2. Koszty w wysokości odpowiadającej określone w odrębnych przepisach wynagrodzeniu jednego obrońcy zwraca się ze środków CBA.

Art. 76. Funkcjonariusz, który w związku ze służbą doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, otrzymuje odszkodowanie w trybie i na zasadach określonych dla policjantów.

Art. 77. 1. Funkcjonariusze otrzymują nieodpłatnie uzbrojenie i wyposażenie niezbędne do wykonywania czynności służbowych.

2. Szef CBA określi, w drodze zarządzenia, normy wyposażenia i uzbrojenia oraz szczegółowe zasady dostępu do wyposażenia i uzbrojenia, jego przyznawania i użytkowania.

Art. 78. 1. Funkcjonariusz po 15 latach służby nabywa prawo do emerytury policyjnej.

2. Funkcjonariusz, który stał się inwalidą, jest uprawniony do policyjnej renty inwalidzkiej.

3. Członkowie rodzin po zmarłych funkcjonariuszach są uprawnieni do policyjnej renty rodzinnej.

4. Zasady przyznawania świadczeń określonych w ust. 1-3 normują przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Art. 79. 1. Jeżeli funkcjonariusz zwolniony ze służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej lub policyjnej renty inwalidzkiej, od uposażenia wypłaconego funkcjonariuszowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.[\[12\]](#)).

2. Przez uposażenie stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, o którym mowa w ust. 1, rozumie się uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia oraz nagrody roczne i uznaniowe, odpowiednio przeliczone zgodnie z art. 110 ustawy, o której mowa w ust. 1.

3. Składki przekazuje się również w przypadku, gdy funkcjonariusz spełnia jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty inwalidzkiej. Przekazanie składek następuje na wniosek funkcjonariusza.

4. Składki podlegają waloryzacji wskaźnikiem waloryzacji składek określonym na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.[\[13\]](#)).

5. Przy obliczaniu kwoty należnych składek, waloryzowanych na podstawie ust. 4, stosuje się odpowiednio art. 19 ust. 1 oraz art. 22 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, o której mowa w ust. 1.

6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się również do funkcjonariusza, jeżeli po zwolnieniu ze służby, pomimo spełnienia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej, zgłosił wniosek o przyznanie emerytury z tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 i 6, kwotę należnych, zwaloryzowanych składek przekazuje się niezwłocznie na podstawie zawiadomienia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych o nabyciu przez funkcjonariusza prawa do emerytury lub renty przewidzianej w przepisach, o których mowa w ust. 4.

8. Kwota należnych, zwaloryzowanych składek stanowi przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

9. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb i terminy przekazywania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek, o których mowa w ust. 1, 3, 4 i 7, oraz jednostki do tego właściwe, mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowego i niezwłocznego wykonywania czynności związanych z przekazywaniem tych składek.

Art. 80. 1. Okres służby funkcjonariusza traktuje się jako pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Funkcjonariuszowi, który po zwolnieniu ze służby w CBA podjął pracę, okres tej służby wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z prawa pracy.

Art. 81. Funkcjonariuszowi-kobiecie przysługują uprawnienia przewidziane dla pracownic według przepisów prawa pracy, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 82. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, przebieg służby funkcjonariuszy. Rozporządzenie powinno określać:

- 1) szczegółowe warunki i tryb załatwiania spraw, w tym spraw osobowych funkcjonariuszy, nawiązania, rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku służbowego, mianowania, przenoszenia, odwoływania i zwalniania ze stanowisk służbowych;
- 2) sposób usprawiedliwiania nieobecności w służbie;
- 3) rodzaje informacji, których ze względu na przebieg służby funkcjonariusza jest on obowiązany udzielić.

Art. 83. 1. Funkcjonariuszowi przysługuje prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 28 dni roboczych.

2. Funkcjonariusz nabywa prawo do pierwszego urlopu wypoczynkowego z upływem 6 miesięcy służby, w wymiarze połowy urlopu przysługującego mu po roku służby.

3. Prawo do urlopu wypoczynkowego w pełnym wymiarze funkcjonariusz nabywa z upływem roku służby. Do urlopu tego wlicza się urlop, o którym mowa w ust. 2.

4. Prawo do kolejnych urlopów funkcjonariusz nabywa w każdym następnym roku kalendarzowym.

5. Do okresu służby, od którego zależy prawo do urlopu, wlicza się okresy poprzedniego zatrudnienia i służby, bez względu na przerwy w zatrudnieniu i służbie oraz sposób rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego.

6. Przez dni robocze rozumie się dni od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.

Art. 84. 1. Funkcjonariuszowi, który pełni służbę w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia albo gdy jest to uzasadnione szczególnymi właściwościami służby, może być przyznany płatny urlop dodatkowy w wymiarze do 7 dni roboczych rocznie.

2. Funkcjonariuszowi, który pobiera naukę lub odbywa studia lub aplikację, jak również przeprowadza przewód doktorski lub habilitacyjny, może być udzielony płatny urlop szkoleniowy w wymiarze do 14 dni roboczych rocznie.

3. Funkcjonariuszowi w służbie stałej, na pisemny wniosek uzasadniony ważnymi względami osobistymi, można udzielić urlopu bezpłatnego w wymiarze do 6 miesięcy.

4. Funkcjonariuszowi udziela się płatnego urlopu okolicznościowego w celu zawarcia związku małżeńskiego, w przypadku urodzenia się dziecka, ślubu dziecka własnego, przysposobionego, pasierba, dziecka obcego przyjętego na wychowanie i utrzymanie, w ramach rodziny zastępczej, a także z powodu śmierci małżonka, dziecka, rodziców, rodzeństwa, teściów, dziadków i opiekunów oraz innej osoby pozostającej na utrzymaniu funkcjonariusza lub pod jego bezpośrednią opieką. Urlopu okolicznościowego można także udzielić funkcjonariuszowi w celu załatwienia ważnych spraw osobistych albo w innych przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie. Urlopu okolicznościowego udziela się w wymiarze do 5 dni.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje stanowisk, na których występują warunki szczególnie uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia, a także rodzaje innych stanowisk, na których przysługuje prawo do urlopu dodatkowego, o których mowa w ust. 1, albo, gdy jest to uzasadnione szczególnym charakterem zadań, uwzględniając specyfikę służby.

Art. 85. 1. Funkcjonariusz oddelegowany do pełnienia służby poza CBA ma prawo tylko do jednego urlopu wypoczynkowego, w wymiarze korzystniejszym.

2. Niewykorzystanej w okresie oddelegowania części urlopu wypoczynkowego, wynikającej z różnicy w wymiarach urlopów, udziela się funkcjonariuszowi po powrocie z oddelegowania.

Art. 86. 1. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania funkcjonariuszom urlopów, o których mowa w art. 83 i art. 84 ust. 1-4, mając na uwadze:

- 1) przełożonych właściwych w sprawach urlopów;
- 2) warunki udzielania płatnych urlopów szkoleniowych i okolicznościowych;
- 3) warunki udzielenia funkcjonariuszowi urlopu bezpłatnego;
- 4) sposób obliczania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz sposób obliczania wynagrodzenia za czas płatnych urlopów.

2. Rozporządzenie powinno uwzględniać prawo funkcjonariusza do odpoczynku oraz zapewnienie ciągłości i skuteczności realizacji zadań.

Art. 87. Funkcjonariuszowi, który osiąga znaczące wyniki w służbie, Szef CBA może udzielić następujących wyróżnień:

- 1) krótkoterminowego urlopu wypoczynkowego w wymiarze do 7 dni roboczych;
- 2) nagrody pieniężnej lub rzeczowej;
- 3) mianowania na wyższe stanowisko służbowe;
- 4) przedstawienia do orderu lub odznaczenia.

Art. 88. 1. Prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania funkcjonariusza na stanowisko służbowe.

2. Z tytułu służby funkcjonariusz otrzymuje jedno uposażenie i inne świadczenia pieniężne.
3. Uposażenie składa się z uposażenia zasadniczego oraz premii.
4. Funkcjonariusz otrzymuje premię, której wysokość kształtuje się do 30% uposażenia zasadniczego, jednak nie mniej niż 3%.
5. Przeciętne uposażenie funkcjonariuszy stanowi wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa.
6. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 5, jednak nie może ona być niższa niż trzykrotność kwoty bazowej.
7. Uposażenie jest płatne miesięcznie z góry.

Art. 89. 1. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, stawki uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy na poszczególnych stanowiskach służbowych oraz wzrost uposażenia zasadniczego z tytułu wysługi lat.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki uzasadniające przyznawanie i zmiany premii, właściwość przełożonych oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając kwalifikacje zawodowe funkcjonariuszy, rodzaj i miejsce pełnienia służby.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb zaliczania okresów służby i pracy, uwzględnianej przy ustalaniu wzrostu uposażenia, uwzględniając okresy innej służby traktowane jako równorzędne ze służbą w CBA, okresy zatrudnienia i inne okresy, które na podstawie odrębnych przepisów podlegają wliczeniu do okresu pracy.

Art. 90. 1. Roszczenia z tytułu prawa do uposażenia, świadczeń i innych należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

2. Organ właściwy do rozpatrywania roszczeń może nie uwzględnić przedawnienia, jeżeli opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami.

3. Bieg przedawnienia roszczenia z tytułu uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa:

- 1) każda czynność przed Szefem CBA lub kierownikiem jednostki organizacyjnej CBA, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia;

- 2) uznanie roszczenia.

Art. 91. 1. Funkcjonariuszowi przysługują następujące świadczenia pieniężne:

- 1) należności za podróże służbowe i świadczenia przysługujące z tytułu przeniesienia lub delegowania do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości;
 - 2) świadczenia związane ze zwolnieniem ze służby;
 - 3) nagrody i zapomogi;
 - 4) dodatki: mieszkaniowy i specjalny.
2. W razie śmierci funkcjonariusza lub członka jego rodziny przysługują:
- 1) zasiłek pogrzebowy;
 - 2) odprawa pośmiertna.

Art. 92. 1. Funkcjonariuszowi mogą być przyznawane nagrody roczne, uznaniowe, zapomogi oraz dodatek mieszkaniowy.

2. Funkcjonariuszowi może być przyznany, na czas określony, w związku z wykonywaniem przez niego zadań o szczególnym znaczeniu, dodatek specjalny w wysokości ustalonej przez Szefa CBA. Wysokość dodatku nie może być wyższa niż 30% uposażenia zasadniczego.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki przyznawania funkcjonariuszom nagród rocznych, nagród uznaniowych, zapomóg, dodatków mieszkaniowych i dodatków specjalnych oraz sposób ustalenia okresu służby warunkującego nabycie prawa do nagrody rocznej, wysokość tej nagrody, uwzględniając przesłanki jej obniżenia i przypadki, kiedy nagroda nie przysługuje, termin wypłaty nagrody rocznej, okoliczności uzasadniające przyznanie funkcjonariuszowi nagrody uznaniowej, zapomogi, dodatku mieszkaniowego i dodatku specjalnego, właściwość przełożonych oraz tryb postępowania w tych sprawach.

4. Szef CBA określi, w drodze zarządzenia, wysokość funduszu na nagrody, zapomogi, dodatki mieszkaniowe i dodatki specjalne, ustalając jednocześnie wysokość środków finansowych przeznaczonych na nagrody roczne, uznaniowe, zapomogi, dodatki mieszkaniowe i dodatki specjalne oraz warunki zwiększania wysokości funduszu na nagrody uznaniowe, zapomogi, dodatki mieszkaniowe i dodatki specjalne.

Art. 93. 1. Świadczeniami, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1, są:

- 1) dieta stanowiąca ekwiwalent pieniężny na pokrycie kosztów wyżywienia w czasie podróży służbowej;
- 2) zwrot kosztów przejazdów na trasie od stałego miejsca pełnienia służby do miejscowości stanowiącej cel podróży służbowej i z powrotem oraz noclegów bądź ryczałt za nocleg;
- 3) diety za czas przejazdu i pierwszą dobę pobytu w nowej miejscowości pełnienia służby;
- 4) zwrot kosztów przejazdu do miejscowości przeniesienia lub delegowania;
- 5) zasiłek osiedleniowy z tytułu przeniesienia do pełnienia służby w innej miejscowości.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i tryb przyznawania świadczeń, o których mowa w ust. 1, a także sposób ich wypłaty, uwzględniając charakter zadań funkcjonariusza odbywającego podróż służbową lub przeniesionego lub delegowanego do pełnienia służby w innej miejscowości oraz zróżnicowanie kosztów utrzymania.

Art. 94. 1. Z uposażenia funkcjonariuszy mogą być dokonywane potrącenia na podstawie sądowych i administracyjnych tytułów wykonawczych oraz na podstawie przepisów szczególnych – na zasadach określonych w przepisach o egzekucji sądowej lub postępowaniu egzekucyjnym w administracji albo w innych przepisach szczególnych.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, terminy płatności uposażenia i innych świadczeń pieniężnych, a także właściwość i tryb postępowania w sprawach wypłacania świadczeń pieniężnych oraz dokonywania potrąceń z tych należności, uwzględniając formy wypłaty świadczeń pieniężnych oraz maksymalny dopuszczalny okres opóźnienia w ich wypłacie.

Art. 95. 1. Funkcjonariusz zwolniony ze służby na podstawie art. 57 ust. 3, art. 60 ust. 4 i art. 63 ust. 1 pkt 1 i 2, ust. 2 pkt 1 i 4-5 otrzymuje:

- 1) odprawę;
- 2) ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy niewykorzystany w roku zwolnienia ze służby oraz za urlopy zaległe.

2. Funkcjonariusz zwolniony na podstawie art. 63 ust. 1 pkt 3 otrzymuje wyłącznie ekwiwalent pieniężny za urlopy wypoczynkowe niewykorzystane w latach poprzedzających rok zwolnienia ze służby.

Art. 96. 1. Wysokość odprawy dla funkcjonariusza w służbie stałej równa się wysokości sześciomiesięcznego uposażenia, należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym albo w ostatnim dniu pozostawania w dyspozycji Szefa CBA. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% uposażenia za każdy dalszy pełny rok wysługi ponad 5 lat nieprzerwanej służby, aż do wysokości ośmiomiesięcznego uposażenia. Okres służby przekraczający 6 miesięcy liczy się jako pełny rok.

2. Wysokość odprawy dla funkcjonariusza w służbie przygotowawczej równa się wysokości jednomiesięcznego uposażenia, należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym albo w ostatnim dniu pozostawania w dyspozycji Szefa CBA.

Art. 97. 1. W razie śmierci funkcjonariusza pozostałej po nim rodzinie przysługuje odprawa pośmiertna w takiej wysokości, w jakiej przysługiwałaby temu funkcjonariuszowi odprawa, gdyby był zwolniony ze służby.

2. W przypadku śmierci funkcjonariusza, pozostającej w związku z jego służbą, pozostałej po nim rodzinie przysługuje świadczenie pieniężne w podwójnej wysokości renty rodzinnej, wypłacane miesięcznie z budżetu państwa z części, której dysponentem jest CBA.

3. Świadczenia, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługują małżonkowi funkcjonariusza, który pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom oraz rodzicom, jeżeli w dniu śmierci funkcjonariusza spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu

emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

4. Przepisy ust. 1 stosuje się do funkcjonariuszy uznanych za zaginionych.

Art. 98. 1. Funkcjonariuszowi w służbie stałej, zwolnionemu ze służby na podstawie art. 63 ust. 1 pkt 1, wypłaca się co miesiąc przez okres roku po zwolnieniu ze służby świadczenie pieniężne w wysokości odpowiadającej uposażeniu należnemu na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym albo w ostatnim dniu pozostawania w dyspozycji Szefa CBA.

2. Funkcjonariuszowi uprawnionemu do świadczenia określonego w ust. 1, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, przysługuje prawo wyboru jednego z tych świadczeń.

3. Funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 63 ust. 2 pkt 5, który z powodu nadal trwającej choroby nie może podjąć zatrudnienia, wypłaca się co miesiąc świadczenie pieniężne określone w ust. 1 przez okres choroby, nie dłużej jednak niż przez okres 3 miesięcy, chyba że wcześniej właściwa komisja lekarska wyda orzeczenie o inwalidztwie stanowiące podstawę do ustalenia prawa do renty inwalidzkiej.

Art. 99. 1. W razie śmierci funkcjonariusza, niezależnie od odprawy pośmiertnej, o której mowa w art. 97 ust. 1, przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości:

- 1) trzymiesięcznego uposażenia należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym albo w ostatnim dniu pozostawania w dyspozycji CBA, jeżeli koszty pogrzebu ponosi małżonek, dzieci, wnuki, rodzeństwo lub rodzice;
- 2) kosztów rzeczywiście poniesionych, najwyżej jednak do wysokości określonej w pkt 1, jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.

2. Jeżeli śmierć funkcjonariusza nastąpiła na skutek wypadku pozostającego w związku ze służbą, koszty pogrzebu pokrywa się ze środków CBA. Szef CBA może wyrazić zgodę na pokrycie kosztów pogrzebu funkcjonariusza zmarłego wskutek choroby pozostającej w związku ze służbą.

Art. 100. 1. W razie śmierci członka rodziny funkcjonariuszowi przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości:

- 1) dwumiesięcznego uposażenia należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym albo w ostatnim dniu pozostawania w dyspozycji Szefa CBA – jeżeli koszty pogrzebu ponosi funkcjonariusz;
- 2) kosztów rzeczywiście poniesionych, najwyżej jednak do wysokości określonej w pkt 1, jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.

2. Zasiłek pogrzebowy, o którym mowa w ust. 1, przysługuje w razie śmierci członków rodziny funkcjonariusza:

- 1) małżonka;
- 2) dzieci własnych lub małżonka oraz dzieci przysposobionych;
- 3) dzieci wychowywanych w ramach rodziny zastępczej;
- 4) dzieci przyjętych na wychowanie przed osiągnięciem pełnoletności, jeżeli rodzice ich nie żyją albo nie mogą zapewnić im utrzymania bądź zostali pozbawieni lub ograniczeni w sprawowaniu władzy rodzicielskiej;

- 5) rodziców funkcjonariusza, a także ich ojczyma, macochy oraz osób ich przysposabiających;
- 6) osób, których opiekunem prawnym został ustanowiony funkcjonariusz lub jego małżonek.

3. W razie zbiegu uprawnień do zasiłku pogrzebowego określonego w ust. 1 z uprawnieniami do zasiłku pogrzebowego na podstawie przepisów odrębnych funkcjonariuszowi przysługuje wyższy zasiłek, a jeżeli pobrał zasiłek niższy – odpowiednie wyrównanie.

Art. 101. W razie choroby, urlopu, zwolnienia od zajęć służbowych oraz w okresie pozostawania w dyspozycji Szefa CBA, funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne należności pieniężne przysługujące na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian mających wpływ na prawo do uposażenia i innych świadczeń pieniężnych lub na ich wysokość.

Art. 102. 1. Funkcjonariuszowi zawieszonemu w czynnościach służbowych zawiesza się od najbliższego terminu płatności 50% ostatnio należnego uposażenia.

2. W razie uchylecia zawieszenia w czynnościach służbowych funkcjonariusz otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki tego uposażenia, wprowadzone w okresie zawieszenia, chyba że został zwolniony ze służby z powodu skazania prawomocnym wyrokiem sądu albo ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Art. 103. 1. Funkcjonariuszowi tymczasowo aresztowanemu zawiesza się od najbliższego terminu płatności 70% ostatnio należnego uposażenia.

2. W razie umorzenia postępowania karnego lub uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu, funkcjonariusz otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki tego uposażenia, wprowadzone w okresie zawieszenia, choćby umorzenie lub uniewinnienie nastąpiło po zwolnieniu funkcjonariusza ze służby.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy postępowanie karne umorzono z powodu przedawnienia lub amnestii, a także w razie warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Art. 104. 1. Funkcjonariuszowi, który samowolnie opuścił miejsce pełnienia służby albo pozostaje poza nim lub nie podejmuje służby, zawiesza się uposażenie od najbliższego terminu płatności. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już za czas nieusprawiedliwionej nieobecności uposażenie, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

2. W razie uznania nieobecności za usprawiedliwioną, wypłaca się funkcjonariuszowi zawieszony uposażenie; w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej funkcjonariusz traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie zawinionej niemożności pełnienia przez funkcjonariusza obowiązków służbowych.

4. Funkcjonariuszowi, który rozpoczyna urlop bezpłatny w ciągu miesiąca kalendarzowego, przysługuje uposażenie w wysokości 1/30 uposażenia miesięcznego za każdy dzień poprzedzający dzień rozpoczęcia urlopu bezpłatnego. Jeżeli funkcjonariusz pobrał już uposażenie za czas urlopu bezpłatnego, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Rozdział 7

Odpowiedzialność dyscyplinarna funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Art. 105. Funkcjonariusz, niezależnie od odpowiedzialności karnej, ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną za popełnione przestępstwa i wykroczenia.

Art. 106. 1. Funkcjonariusz podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenia dyscypliny służbowej oraz w innych przypadkach określonych w ustawie.

2. Naruszeniem dyscypliny służbowej jest:

- 1) odmowa wykonania albo niewykonanie polecenia przełożonego, względnie organu uprawnionego na podstawie ustawy do wydawania poleceń funkcjonariuszom CBA, z wyłączeniem poleceń, o których mowa w art. 70 ust. 2;
- 2) zaniechanie czynności służbowej albo wykonanie jej w sposób nieprawidłowy;
- 3) niedopełnienie obowiązków służbowych albo przekroczenie uprawnień określonych w przepisach prawa;
- 4) wprowadzenie w błąd przełożonego lub innego funkcjonariusza, jeżeli spowodowało to lub mogło spowodować szkodę służbie, funkcjonariuszowi lub innej osobie;
- 5) postępowanie przełożonego w sposób przyczyniający się do rozluźnienia dyscypliny służbowej w podległej jednostce organizacyjnej lub komórce organizacyjnej CBA;
- 6) stawianie się do służby w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka oraz spożywanie alkoholu lub podobnie działającego środka w czasie służby albo w obiektach lub na terenach zajmowanych przez CBA;
- 7) utrata służbowej broni palnej, amunicji lub legitymacji służbowej;
- 8) utrata przedmiotu stanowiącego wyposażenie służbowe, którego wykorzystanie przez osoby nieuprawnione wyrządziło szkodę obywatelowi lub stworzyło zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa powszechnego;
- 9) utrata dokumentu zawierającego informacje stanowiące tajemnicę państwową lub służbową.

Art. 107. 1. Przewinienie dyscyplinarne jest zawinione wtedy, gdy funkcjonariusz:

- 1) ma zamiar jego popełnienia, to jest chce je popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia, na to się godzi;

- 2) nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia je jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość taką przewidywał albo mógł i powinien przewidzieć.

Art. 108. 1. Funkcjonariusz odpowiada dyscyplinarnie, jeżeli popełnia przewinienie dyscyplinarne sam albo wspólnie lub w porozumieniu z inną osobą, a także w przypadku, gdy kieruje popełnieniem przez innego funkcjonariusza przewinienia dyscyplinarnego.

2. Funkcjonariusz odpowiada dyscyplinarnie także w przypadku, gdy nakłania innego funkcjonariusza do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego albo ułatwia jego popełnienie.

3. Każdy z funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1 i 2, odpowiada w granicach swojej winy, niezależnie od odpowiedzialności pozostałych osób.

Art. 109. 1. Szef CBA posiada władzę dyscyplinarną wobec wszystkich funkcjonariuszy.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej CBA, zwany dalej przełożonym dyscyplinarnym, posiada władzę dyscyplinarną wobec funkcjonariuszy pełniących służbę w podległej jednostce organizacyjnej.

Art. 110. 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego po upływie 90 dni od dnia otrzymania przez przełożonego, o którym mowa w art. 109, wiadomości o popełnieniu przewinienia lub naruszeniu dyscypliny służbowej.

2. Nie można wymierzyć funkcjonariuszowi kary dyscyplinarnej po upływie 1 roku od dnia popełnienia czynu, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku, gdy czyn, o którym mowa w ust. 1, stanowi jednocześnie przestępstwo, przedawnienie karalności dyscyplinarnej następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa.

Art. 111. O popełnieniu przez funkcjonariusza wykroczenia, w tym także o odmowie przyjęcia mandatu karnego lub nieuiszczeniu w terminie grzywny nałożonej w drodze mandatu zaocznego, właściwy organ zawiadamia Szefa CBA.

Art. 112. 1. Funkcjonariuszowi mogą być wymierzone kary dyscyplinarne:

- 1) nagana;
- 2) ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku;
- 3) wyznaczenie na niższe stanowisko służbowe;
- 4) wydalenie ze służby.

2. Funkcjonariuszowi może być również wymierzona kara dodatkowa w postaci okresowego pozbawienia premii.

Art. 113. Kara nagany polega na wytknięciu ukaranemu niewłaściwego postępowania.

Art. 114. Kara ostrzeżenia o niepełnej przydatności na zajmowanym stanowisku polega na wytknięciu ukaranemu niewłaściwego postępowania i uprzedzeniu go, że jeżeli ponownie popełni przewinienie dyscyplinarne, może zostać wyznaczony na niższe stanowisko służbowe w trybie dyscyplinarnym lub ukarany surowszą karą dyscyplinarną.

Art. 115. 1. Kara wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe polega na odwołaniu z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego i mianowaniu na stanowisko służbowe niższe od dotychczas zajmowanego.

2. Przed zatarciem kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe funkcjonariusza nie można mianować na wyższe stanowisko służbowe.

Art. 116. Kara wydalenia ze służby polega na zwolnieniu ze służby w CBA.

Art. 117. 1. Za popełnione przewinienie dyscyplinarne można wymierzyć tylko jedną karę dyscyplinarną.

2. Za popełnienie kilku przewinień dyscyplinarnych można wymierzyć jedną karę dyscyplinarną, odpowiednio surowszą.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się z zastrzeżeniem art. 112 ust. 2.

Art. 118. 1. Wymierzona kara powinna być współmierna do popełnionego przewinienia dyscyplinarnego i stopnia zawinienia, w szczególności powinna uwzględniać okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego skutki, w tym następstwa dla służby, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na obwinionym obowiązków, pobudki działania, zachowanie obwinionego przed popełnieniem przewinienia dyscyplinarnego i po jego popełnieniu oraz dotychczasowy przebieg służby.

2. Na zaostrzenie wymiaru kary mają wpływ następujące okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego:

- 1) działanie z motywacji zasługującej na szczególne potępienie albo w stanie po użyciu alkoholu lub innego podobnie działającego środka;
- 2) popełnienie przewinienia dyscyplinarnego przez funkcjonariusza przed zatarciem wymierzonej mu kary dyscyplinarnej;
- 3) poważne skutki przewinienia dyscyplinarnego, zwłaszcza istotne zakłócenie realizacji zadań CBA lub naruszenie dobrego imienia CBA;
- 4) działanie w obecności podwładnego, wspólnie z nim lub na jego szkodę.

3. Na złagodzenie wymiaru kary mają wpływ następujące okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego:

- 1) nieumyślność jego popełnienia;
- 2) podjęcie przez funkcjonariusza starań o zmniejszenie jego skutków;
- 3) brak należytego doświadczenia zawodowego lub dostatecznych umiejętności zawodowych;

- 4) dobrowolne poinformowanie przełożonego dyscyplinarnego o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego.

4. Przy wymierzeniu kary dyscyplinarnej uwzględnia się okoliczności, o których mowa w ust. 1-3, wyłącznie w stosunku do funkcjonariusza, którego one dotyczą.

Art. 119. 1. Przełożony dyscyplinarny, jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie popełnienia przez funkcjonariusza przewinienia dyscyplinarnego:

- 1) wszczyna postępowanie dyscyplinarne:
 - a) z własnej inicjatywy,
 - b) na wniosek bezpośredniego przełożonego funkcjonariusza,
 - c) na żądanie sądu lub prokuratora;
- 2) może wszcząć postępowanie dyscyplinarne na wniosek pokrzywdzonego.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c i pkt 2, zawiadamia się odpowiednio sąd lub prokuratora albo pokrzywdzonego o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i wyniku tego postępowania, przesyłając odpis wydanego orzeczenia lub postanowienia. Materiały przekazane przez sąd, prokuratora albo pokrzywdzonego włącza się do akt postępowania dyscyplinarnego.

4. Jeżeli zachodzą wątpliwości co do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego kwalifikacji prawnej albo tożsamości sprawcy, przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego przełożony dyscyplinarny zleca przeprowadzenie czynności wyjaśniających. Czynności te należy ukończyć w terminie 30 dni.

5. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna się z dniem wydania postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego. Funkcjonariusza, co do którego wydano postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, uważa się za obwinionego.

6. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego zawiera:

- 1) oznaczenie przełożonego dyscyplinarnego;
- 2) datę wydania postanowienia;
- 3) imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) opis przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu wraz z jego kwalifikacją prawną;
- 5) uzasadnienie faktyczne zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego;
- 6) oznaczenie rzecznika dyscyplinarnego prowadzącego postępowanie;
- 7) podpis z podaniem imienia i nazwiska przełożonego dyscyplinarnego;
- 8) pouczenie o uprawnieniach przysługujących obwinionemu w toku postępowania dyscyplinarnego.

Art. 120. 1. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się, a wszczęte umarza:

- 1) jeżeli czynności wyjaśniające nie potwierdziły zaistnienia przewinienia dyscyplinarnego;
- 2) po upływie terminów określonych w art. 110;
- 3) w razie śmierci funkcjonariusza;

4) jeżeli w tej samej sprawie zapadło prawomocne orzeczenie dyscyplinarne lub toczy się postępowanie dyscyplinarne.

2. Postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego oraz orzeczenie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego doręcza się pokrzywdzonemu, jeżeli złożył on wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego oraz na orzeczenie o umorzeniu tego postępowania pokrzywdzony może wnieść odpowiednio zażalenie lub odwołanie do Szefa CBA, w terminie 7 dni od dnia ich doręczenia.

Art. 121. 1. Postępowanie dyscyplinarne oraz czynności wyjaśniające, o których mowa w art. 119 ust. 4, prowadzi rzecznik dyscyplinarny.

2. Szef CBA wyznacza w każdej jednostce organizacyjnej CBA, na wniosek przełożonych dyscyplinarnych, rzeczników dyscyplinarnych na okres 4 lat spośród funkcjonariuszy w służbie stałej.

3. Rzecznika dyscyplinarnego odwołuje się w przypadkach:

- 1) zaistnienia okoliczności, które stanowią podstawę zwolnienia go ze służby w CBA;
- 2) prawomocnego ukarania go karą dyscyplinarną.

4. Rzecznik dyscyplinarny, za zgodą Szefa CBA, może skorzystać z pomocy innego rzecznika dyscyplinarnego przy przeprowadzaniu czynności dowodowych.

5. Rzecznik dyscyplinarny oraz przełożony dyscyplinarny podlegają wyłączeniu od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio;
- 2) jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym obwinionego lub osoby przez niego pokrzywdzonej w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania karnego;
- 3) był świadkiem czynu;
- 4) między nim a obwinionym lub osobą pokrzywdzoną przez obwinionego zachodzi stosunek osobisty mogący wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.

6. Rzecznika dyscyplinarnego oraz przełożonego dyscyplinarnego można wyłączyć od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym także z innych uzasadnionych przyczyn.

7. O okolicznościach uzasadniających wyłączenie od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym rzecznik dyscyplinarny lub przełożony dyscyplinarny zawiadamiają niezwłocznie Szefa CBA.

8. Wyłączenie rzecznika dyscyplinarnego oraz przełożonego dyscyplinarnego od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym może nastąpić również na wniosek obwinionego lub jego obrońcy, jeżeli został ustanowiony.

9. Szef CBA wydaje postanowienie o wyłączeniu lub odmowie wyłączenia rzecznika dyscyplinarnego lub przełożonego dyscyplinarnego od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym.

Art. 122.1. W przypadku wyłączenia przełożonego dyscyplinarnego od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym, na podstawie art. 121 ust. 5 i 6, postępowanie dyscyplinarne przejmuje Szef CBA.

2. W przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 121 ust. 5 i 6 wobec Szefa CBA, postępowanie dyscyplinarne przejmuje jeden z jego zastępców.

3. W przypadku wyłączenia rzecznika dyscyplinarnego od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym na podstawie art. 121 ust. 5 i 6, postępowanie dyscyplinarne przejmuje do prowadzenia inny wyznaczony rzecznik dyscyplinarny.

4. Do czasu wydania przez Szefa CBA postanowienia o wyłączeniu rzecznika dyscyplinarny podejmuje wyłącznie czynności niecierpiące zwłoki.

Art. 123. 1. Rzecznik dyscyplinarny zbiera materiał dowodowy i podejmuje czynności niezbędne do wyjaśnienia sprawy. W szczególności przesłuchuje świadków, obwinionego, przyjmuje od niego wyjaśnienia, dokonuje oględzin. Z czynności tych sporządza protokoły. Rzecznik dyscyplinarny może także zlecić przeprowadzenie odpowiednich badań.

2. Z czynności innych niż wymienione w ust. 1 sporządza się protokół, jeżeli przepis szczególny tego wymaga albo przełożony dyscyplinarny lub rzecznik dyscyplinarny uzna to za potrzebne. W pozostałych przypadkach można ograniczyć się do sporządzenia notatki urzędowej.

3. Protokół powinien zawierać:

- 1) oznaczenie czynności, jej czasu i miejsca, osób w niej uczestniczących lub obecnych oraz charakteru ich uczestnictwa;
- 2) opis przebiegu czynności;
- 3) w miarę potrzeby:
 - a) stwierdzenie innych okoliczności dotyczących przebiegu czynności,
 - b) oświadczenia i wnioski uczestników czynności,
 - c) pouczenie o uprawnieniach i obowiązkach.

4. Wyjaśnienia, zeznania, oświadczenia i wnioski oraz stwierdzenia określonych okoliczności przez rzecznika dyscyplinarnego lub kierownika jednostki organizacyjnej CBA, o którym mowa w ust. 8, zapisuje się w protokole z możliwą dokładnością, a osoby biorące udział w czynności mają prawo żądać zapisania w protokole z pełną dokładnością wszystkiego, co dotyczy ich praw i interesów.

5. Osoby biorące udział w czynności, z której jest sporządzany protokół, a także osoby obecne, po zapoznaniu się z treścią protokołu, podpisują każdą jego stronę. Odmowę zapoznania się z treścią protokołu, a także odmowę lub brak podpisu którejkolwiek osoby należy omówić w protokole.

6. Rzecznik dyscyplinarny w toku postępowania wydaje postanowienia, jeżeli ich wydanie nie jest zastrzeżone do właściwości przełożonego dyscyplinarnego.

7. Postanowienie wydane w toku postępowania, z wyjątkiem postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, powinno zawierać:

- 1) oznaczenie wydającego postanowienie rzecznika dyscyplinarnego lub przełożonego dyscyplinarnego;
- 2) datę wydania postanowienia;
- 3) podstawę prawną wydania postanowienia;
- 4) imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe obwinionego;
- 5) rozstrzygnięcie;

- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 7) pouczenie, czy i w jakim trybie przysługuje prawo złożenia zażalenia;
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska wydającego postanowienie.

8. W przypadku konieczności przeprowadzenia czynności poza miejscowością, w której toczy się postępowanie dyscyplinarne, przełożony dyscyplinarny może zwrócić się o ich przeprowadzenie do kierownika jednostki organizacyjnej CBA właściwego według miejsca, w którym czynność ma być dokonana.

9. Jeżeli czyn będący przedmiotem postępowania dyscyplinarnego jest lub był przedmiotem innego postępowania, w tym postępowania przygotowawczego, przełożony dyscyplinarny może zwrócić się do właściwego organu o udostępnienie akt tego postępowania w całości lub w części. Za zgodą tego organu, potrzebne odpisy lub wyciągi z udostępnionych akt włącza się do akt postępowania dyscyplinarnego.

10. Jeżeli zebrany materiał dowodowy to uzasadnia, przełożony dyscyplinarny wydaje postanowienie o zmianie lub uzupełnieniu zarzutów.

Art. 124. 1. W toku postępowania dyscyplinarnego obwiniony ma prawo do:

- 1) odmowy składania wyjaśnień;
- 2) zgłaszania wniosków dowodowych;
- 3) przeglądania akt postępowania dyscyplinarnego oraz sporządzania z nich notatek;
- 4) ustanowienia obrońcy za jego zgodą spośród funkcjonariuszy;
- 5) wnoszenia do przełożonego dyscyplinarnego zażaleń na postanowienia wydane w toku postępowania przez rzecznika dyscyplinarnego, w terminie 3 dni od dnia doręczenia i w przypadkach wskazanych w ustawie; od postanowień wydanych przez przełożonego dyscyplinarnego zażalenie przysługuje do Szefa CBA.

2. Rzecznik dyscyplinarny może, w drodze postanowienia, odmówić udostępnienia akt, jeżeli sprzeciwia się temu dobro postępowania dyscyplinarnego. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

3. Ustanowienie obrońcy, jeżeli nie zawiera ograniczeń, uprawnia go do działania w całym postępowaniu dyscyplinarnym, nie wyłączając czynności po uprawomocnieniu się orzeczenia. O zmianie zakresu pełnomocnictwa uprawniającego do działania w postępowaniu dyscyplinarnym lub o jego cofnięciu obwiniony niezwłocznie zawiadamia obrońcę oraz rzecznika dyscyplinarnego.

4. Obrońca nie może podejmować czynności na niekorzyść obwinionego. Może on zrezygnować z reprezentowania obwinionego w toku postępowania dyscyplinarnego, zawiadamiając o tym obwinionego oraz rzecznika dyscyplinarnego. Do czasu ustanowienia nowego obrońcy, jednak nie dłużej niż 14 dni od dnia zawiadomienia obwinionego, obrońca jest obowiązany podejmować niezbędne czynności.

5. Udział obrońcy w postępowaniu dyscyplinarnym nie wyłącza osobistego działania w nim obwinionego.

6. Orzeczenia, postanowienia, zawiadomienia i inne pisma, wydane w toku postępowania dyscyplinarnego, doręcza się obwinionemu oraz obrońcy, jeżeli został ustanowiony. W razie doręczenia obwinionemu i obrońcy w różnych terminach pisma, od którego przysługuje odwołanie lub zażalenie, termin do złożenia odwołania lub zażalenia liczy się od dnia doręczenia, które nastąpiło wcześniej.

7. Wniosek dowodowy obwiniony zgłasza na piśmie rzecznikowi dyscyplinarnemu, który rozstrzyga o uwzględnieniu wniosku albo odmawia, w drodze postanowienia, uwzględnienia wniosku, jeżeli:

- 1) okoliczność, która ma być udowodniona, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy albo jest już udowodniona zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy;
- 2) dowód jest nieprzydatny do stwierdzenia danej okoliczności lub nie da się przeprowadzić;
- 3) przeprowadzenie dowodu jest sprzeczne z prawem.

8. Na postanowienie w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku dowodowego przysługuje zażalenie.

9. Nieusprawiedliwiona nieobecność obwinionego w służbie, zwolnienie obwinionego od zajęć służbowych z powodu choroby oraz nieusprawiedliwione niestawiennictwo na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego nie wstrzymują biegu postępowania dyscyplinarnego, a czynności, w których jest przewidziany udział obwinionego, nie przeprowadza się albo przeprowadza się w miejscu jego pobytu.

10. Udział w czynnościach dowodowych oraz zapoznanie z aktami postępowania dyscyplinarnego obwinionego zwolnionego od zajęć służbowych z powodu choroby wymaga zgody lekarza, który orzekł czasową niezdolność obwinionego do służby. W przypadku braku możliwości nawiązania kontaktu z lekarzem lub zmiany lekarza zgody takiej może udzielić lekarz, który obecnie leczy obwinionego, a w dalszej kolejności lekarz o takiej samej specjalności.

Art. 125. 1. Przełożony dyscyplinarny i rzecznik dyscyplinarny są obowiązani badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego.

2. Obwinionego uważa się za niewinnego, dopóki wina jego nie zostanie udowodniona i stwierdzona prawomocnym orzeczeniem. Niedające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść obwinionego.

Art. 126. 1. Czynności dowodowe w postępowaniu dyscyplinarnym powinny być zakończone w terminie miesiąca od dnia wszczęcia tego postępowania. Przełożony dyscyplinarny, w drodze postanowienia, może przedłużyć termin prowadzenia czynności dowodowych do 2 miesięcy.

2. Szef CBA, w drodze postanowienia, może przedłużyć termin prowadzenia czynności dowodowych na czas oznaczony powyżej 2 miesięcy.

3. Przełożony dyscyplinarny może zawiesić postępowanie dyscyplinarne z powodu zaistnienia długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej prowadzenie postępowania. Na postanowienie o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego przysługuje zażalenie w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte z inicjatywy pokrzywdzonego, zażalenie to może również złożyć pokrzywdzony.

4. Przełożony dyscyplinarny wydaje postanowienie o podjęciu zawieszzonego postępowania dyscyplinarnego po ustaniu przeszkody, o której mowa w ust. 3.

Art. 127. 1. Rzecznik dyscyplinarny, po przeprowadzeniu czynności dowodowych i uznaniu, że zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy, zapoznaje obwinionego z aktami postępowania dyscyplinarnego.

2. Obrońca może zapoznać się z aktami postępowania dyscyplinarnego, o których mowa w ust. 1, nie później niż do dnia zapoznania obwinionego z tymi aktami.

3. Z czynności zapoznania z aktami postępowania dyscyplinarnego sporządza się protokół.

4. Odmowa zapoznania się z aktami postępowania lub złożenia podpisu stwierdzającego tę okoliczność nie wstrzymuje postępowania. Rzecznik dyscyplinarny dokonuje wzmianki o odmowie w aktach postępowania.

5. Obwiniony ma prawo w terminie 3 dni od dnia zapoznania się z aktami postępowania dyscyplinarnego zgłosić wniosek o ich uzupełnienie. Na wydane przez rzecznika dyscyplinarnego postanowienie o odmowie uzupełnienia akt postępowania dyscyplinarnego obwinionemu służy prawo złożenia zażalenia.

6. Obwiniony ma prawo w terminie 3 dni od dnia zapoznania się z uzupełnionymi aktami postępowania dyscyplinarnego zgłosić wniosek o ich uzupełnienie w zakresie wynikającym z przeprowadzonych czynności dowodowych uzupełniających akta tego postępowania.

7. Rzecznik dyscyplinarny, po zapoznaniu obwinionego z aktami postępowania dyscyplinarnego, wydaje postanowienie o zakończeniu czynności dowodowych oraz sporządza sprawozdanie, które:

- 1) wskazuje prowadzącego postępowanie i przełożonego dyscyplinarnego, który wydał postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego;
- 2) wskazuje obwinionego oraz określa zarzucane mu przewinienie dyscyplinarne, z opisem stanu faktycznego ustalonym na podstawie zebranych dowodów;
- 3) przedstawia wnioski dotyczące uniewinnienia, odstąpienia od ukarania lub wymierzenia kary albo umorzenia postępowania.

Art. 128. 1. Na podstawie oceny zebranego w postępowaniu dyscyplinarnym materiału dowodowego przełożony dyscyplinarny wydaje orzeczenie o:

- 1) uniewinnieniu albo
 - 2) odstąpieniu od ukarania, albo
 - 3) ukaraniu, albo
 - 4) umorzeniu postępowania.
2. Orzeczenie powinno zawierać:
- 1) oznaczenie przełożonego dyscyplinarnego;
 - 2) datę wydania orzeczenia;
 - 3) imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe obwinionego;
 - 4) opis przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu wraz z kwalifikacją prawną;

- 5) rozstrzygnięcie o niewinnieniu, stwierdzeniu winy i odstąpieniu od ukarania lub wymierzeniu kary dyscyplinarnej albo umorzeniu postępowania dyscyplinarnego;
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne orzeczenia;
- 7) pouczenie o prawie, terminie i trybie wniesienia odwołania;
- 8) podpis, z podaniem imienia i nazwiska przełożonego dyscyplinarnego, oraz pieczęć jednostki organizacyjnej CBA.

3. Przełożony dyscyplinarny uchyla postanowienie, o którym mowa w art. 127 ust. 7, oraz przekazuje akta sprawy rzecznikowi dyscyplinarnemu do uzupełnienia, w przypadku stwierdzenia, że nie zostały wyjaśnione wszystkie okoliczności sprawy.

4. Przełożony dyscyplinarny umarza postępowanie dyscyplinarne w przypadkach, o których mowa w art. 120 ust. 1, albo gdy stało się ono bezprzedmiotowe z innej przyczyny.

5. Przełożony dyscyplinarny może odstąpić od ukarania, jeżeli stopień winy lub stopień szkodliwości przewinienia dyscyplinarnego dla służby nie jest znaczny, a właściwości i warunki osobiste funkcjonariusza oraz dotychczasowy przebieg służby uzasadniają przypuszczenie, że pomimo odstąpienia od ukarania będzie on przestrzegał dyscypliny służbowej oraz zasad etyki zawodowej.

6. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, wraz z uzasadnieniem sporządza się na piśmie nie później niż w terminie 14 dni od dnia wydania postanowienia o zakończeniu czynności dowodowych.

7. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, doręcza się niezwłocznie obwinionemu.

8. Jeżeli przełożony dyscyplinarny uzna, że należy wymierzyć karę dyscyplinarną, do której wymierzenia nie jest uprawniony, wniosek w tej sprawie wraz z aktami postępowania dyscyplinarnego przesyła Szefowi CBA.

9. W przypadku zamiaru wymierzenia kary wydalenia ze służby w CBA, Szef CBA, przed wydaniem orzeczenia dyscyplinarnego, wzywa obwinionego w celu wysłuchania go. W wysłuchaniu uczestniczy rzecznik dyscyplinarny. Obwinionemu doręcza się sprawozdanie w terminie umożliwiającym zapoznanie się z nim przed wysłuchaniem.

10. Przepisu ust. 9 nie stosuje się w przypadku:

- 1) tymczasowego aresztowania obwinionego;
- 2) odmowy obwinionego stawienia się lub nieusprawiedliwionej nieobecności;
- 3) zaistnienia innej przeszkody uniemożliwiającej obwinionemu stawienie się w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia o zakończeniu czynności dowodowych.

Art. 129. 1. Postępowanie dyscyplinarne jest dwuinstancyjne. Od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji obwinionemu przysługuje odwołanie w terminie 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

2. Odwołanie składa się do Szefa CBA za pośrednictwem przełożonego dyscyplinarnego, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji.

3. Szef CBA odmawia przyjęcia odwołania, w drodze postanowienia, jeżeli zostało wniesione po terminie lub przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalne. Postanowienie w tej sprawie jest ostateczne.

4. Jeżeli orzeczenie lub postanowienie w pierwszej instancji wydał Szef CBA, odwołanie lub zażalenie nie przysługuje. Obwiniony może jednak w terminie, o którym mowa w ust. 1, zwrócić się do Szefa CBA z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy; do wniosku tego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań od orzeczeń.

Art. 130. 1. W postępowaniu odwoławczym rozpoznanie sprawy następuje na podstawie stanu faktycznego ustalonego w postępowaniu dyscyplinarnym. Jeżeli jest to potrzebne do prawidłowego wydania orzeczenia, Szef CBA może uzupełnić materiał dowodowy, zlecając rzecznikowi dyscyplinarnemu prowadzącemu postępowanie dyscyplinarne wykonanie czynności dowodowych, określając ich zakres.

2. Z materiałami uzyskanymi w wyniku czynności dowodowych, o których mowa w ust. 1, rzecznik dyscyplinarny zapoznaje obwinionego. W terminie 3 dni od dnia zapoznania obwiniony ma prawo zgłoszenia Szefowi CBA uwag dotyczących przeprowadzonych czynności dowodowych.

Art. 131. 1. Szef CBA, w terminie 7 dni od dnia wniesienia odwołania może powołać komisję do zbadania zaskarżonego orzeczenia, zwaną dalej „komisją”.

2. Komisja składa się z trzech funkcjonariuszy w służbie stałej.
3. Przepisy art. 121 ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio do członków komisji.
4. Komisja może wysłuchać rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub jego obrońcę.
5. Niestawiennictwo prawidłowo zawiadomionych: rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznawania sprawy.
6. Komisja może wystąpić do wyższego przełożonego dyscyplinarnego o uzupełnienie materiału dowodowego w trybie art. 130 ust. 1.

Art. 132. 1. Z przeprowadzonych czynności komisja sporządza sprawozdanie wraz z wnioskiem dotyczącym sposobu załatwienia odwołania.

2. Komisja przedstawia Szefowi CBA sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 21 dni od dnia jej powołania.

3. Rozpatrzenie odwołania przez Szefa CBA powinno nastąpić w terminie 14 dni od dnia wpływu odwołania, a w przypadku powołania komisji – w terminie 7 dni od dnia otrzymania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1.

4. Szef CBA może zaskarżone orzeczenie:

- 1) utrzymać w mocy albo
- 2) uchylić w całości albo w części i w tym zakresie uniewinnić obwinionego, odstąpić od ukarania, względnie wymierzyć inną karę, bądź uchylając to orzeczenie – umorzyć postępowanie dyscyplinarne w pierwszej instancji, albo
- 3) uchylić w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia przez przełożonego dyscyplinarnego, gdy rozstrzygnięcie sprawy wymaga przeprowadzenia czynności dowodowych w całości lub w znacznej części.

5. Postępowanie odwoławcze umarza się w przypadku cofnięcia odwołania.
6. W postępowaniu odwoławczym Szef CBA nie może wymierzyć surowszej kary dyscyplinarnej, chyba że zaskarżone orzeczenie rażąco narusza prawo lub interes służby.

Art. 133. 1. Orzeczenie lub postanowienie staje się prawomocne:

- 1) z upływem terminu do wniesienia odwołania lub zażalenia, jeżeli go nie wniesiono;
 - 2) w dniu wydania przez organ odwoławczy orzeczenia lub postanowienia kończącego postępowanie.
2. Przełożony dyscyplinarny, po uprawomocnieniu się orzeczenia lub postanowienia, niezwłocznie wykonuje orzeczoną karę.
3. Przełożony właściwy w sprawach osobowych po uprawomocnieniu się orzeczenia niezwłocznie wykonuje karę ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku.
4. Przełożony, o którym mowa w ust. 3, po uprawomocnieniu się orzeczenia niezwłocznie wykonuje karę: wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, wydalenia ze służby przez wydanie decyzji odpowiednio o: zwolnieniu lub odwołaniu ukaranego z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego i mianowaniu go na niższe stanowisko służbowe albo zwolnieniu ukaranego funkcjonariusza ze służby.
5. Prawomocne orzeczenie o odstąpieniu od ukarania albo o ukaraniu oraz prawomocne postanowienie o odstąpieniu od wszczęcia postępowania dyscyplinarnego włącza się do akt osobowych funkcjonariusza.

Art. 134. 1. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, dotyczące wezwań, terminów, doręczeń i świadków, z wyłączeniem możliwości nakładania kar porządkowych oraz zatrzymania i doprowadzenia świadków. W postępowaniu dyscyplinarnym do świadków nie stosuje się art. 184 Kodeksu postępowania karnego.

2. O zwolnieniu od złożenia zeznania lub odpowiedzi na pytania osoby pozostającej z obwinionym w szczególnie bliskim stosunku osobistym rozstrzyga rzecznik dyscyplinarny. Na odmowę zwolnienia od złożenia zeznania lub odpowiedzi na pytania służy zażalenie w terminie 3 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Art. 135. 1. Zatarcie kary dyscyplinarnej oznacza uznanie kary za niebyłą.

2. Kary dyscyplinarne podlegają zatarcu po upływie:
- 1) 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kary nagany;
 - 2) 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku;
 - 3) 18 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe.
3. W przypadku nienagannej służby, stwierdzonej w opinii służbowej, przełożony dyscyplinarny może zatrzeć karę dyscyplinarną przed upływem terminu określonego w ust. 2, jednak nie wcześniej niż przed upływem:
- 1) 3 miesięcy od dnia orzeczenia kary nagany;

- 2) 6 miesięcy od dnia orzeczenia kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku;
- 3) 12 miesięcy od dnia orzeczenia kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe.

4. Za wykazanie męstwa lub odwagi oraz znaczące wyniki w służbie przełożony dyscyplinarny może w każdym czasie zatrzeć karę dyscyplinarną.

5. Jeżeli funkcjonariusz zostanie ponownie ukarany przed zatarciem kary dyscyplinarnej, okres wymagany do zatarcia nieodbytej kary biegnie na nowo od dnia orzeczenia nowej kary.

6. W przypadku jednoczesnego wykonywania więcej niż jednej kary dyscyplinarnej zatarcie kar następuje z upływem terminu przewidzianego dla kary surowszej.

7. Zatarcie kary dyscyplinarnej powoduje usunięcie z akt osobowych funkcjonariusza orzeczenia o ukaraniu. Orzeczenie o odstąpieniu od ukarania usuwa się z akt osobowych po upływie 6 miesięcy od dnia jego uprawomocnienia się, przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 136. 1. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem wznawia się, jeżeli:

- 1) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności, okazały się fałszywe;
- 2) zostały ujawnione istotne dla sprawy okoliczności, które nie były znane w toku postępowania dyscyplinarnego;
- 3) orzeczenie wydano z naruszeniem obowiązujących przepisów, jeżeli mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia;
- 4) orzeczenie zostało wydane w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostały następnie uchylone lub zmienione.

2. Postępowanie dyscyplinarne wznawia się na wniosek ukaranego lub obwinionego, albo w przypadku jego śmierci na wniosek członka rodziny uprawnionego do renty rodzinnej, jeżeli w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stracił moc lub uległ zmianie przepis prawny będący podstawą wydania orzeczenia dyscyplinarnego.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, wniosek o wznowienie składa się w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

4. Postępowania dyscyplinarnego, w razie śmierci obwinionego lub ukaranego, nie wznawia się na niekorzyść ukaranego po ustaniu karalności przewinienia dyscyplinarnego.

5. Postępowania dyscyplinarnego nie wznawia się po upływie 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

6. Przełożony dyscyplinarny, który wydał prawomocne orzeczenie dyscyplinarne, wznawia postępowanie dyscyplinarne z urzędu lub na wniosek ukaranego lub obwinionego albo, w przypadku jego śmierci, na wniosek członka rodziny uprawnionego do renty rodzinnej. O wznowieniu postępowania dyscyplinarnego z urzędu zawiadamia się ukaranego lub obwinionego albo, w przypadku jego śmierci, członka rodziny uprawnionego do renty rodzinnej.

7. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego wnosi się do przełożonego dyscyplinarnego, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji, w terminie 30 dni od dnia, w którym obwiniony dowiedział się o okoliczności stanowiącej podstawę do wznowienia postępowania.

8. Jeżeli przyczyną wznowienia postępowania jest działalność przełożonego dyscyplinarnego, o którym mowa w ust. 6, o wznowieniu rozstrzyga wyższy przełożony dyscyplinarny.

9. Na postanowienie o odmowie wznowienia postępowania dyscyplinarnego ukaranemu oraz członkowi rodziny uprawnionemu do renty rodzinnej, o którym mowa w ust. 6, służy zażalenie do Szefa CBA w terminie 7 dni od dnia doręczenia, z tym że na postanowienie wydane przez Szefa CBA przysługuje jedynie w takim samym terminie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Art. 137. 1. Po wznowieniu postępowania dyscyplinarnego przeprowadza się czynności dowodowe ograniczone do przyczyn wznowienia, a po ich zakończeniu, stosownie do poczynionych ustaleń, wydaje się orzeczenie:

- 1) uchylające dotychczasowe orzeczenie i stwierdzające niewinność ukaranego lub umorzenie postępowania dyscyplinarnego albo
- 2) zmieniające dotychczasowe orzeczenie i wymierzające inną karę dyscyplinarną, albo
- 3) odmawiające uchylecia dotychczasowego orzeczenia.

2. Zmiana dotychczasowego orzeczenia i wymierzenie innej kary dyscyplinarnej nie może nastąpić po ustaniu karalności przewinienia dyscyplinarnego.

3. Orzeczenie kary surowszej od dotychczasowej jest możliwe tylko wtedy, gdy wznowienie następuje z urzędu i orzeczona kara jest rażąco niewspółmierna do popełnionego przewinienia dyscyplinarnego.

4. Jeżeli w następstwie wznowienia postępowania wymierzono karę łagodniejszą, ulegają uchyleniu skutki kary dotychczasowej, a w razie wymierzenia kary surowszej, jej wykonanie rozpoczyna się od dnia wymierzenia.

5. Na orzeczenie i postanowienie wydane w trybie wznowienia postępowania dyscyplinarnego służy ukaranemu lub obwinionemu, a w przypadku jego śmierci, członkowi rodziny uprawnionemu do renty rodzinnej, odwołanie lub zażalenie do Szefa CBA w terminie 7 dni od dnia doręczenia, z tym że na orzeczenia i postanowienia wydane przez Szefa CBA przysługuje jedynie, w takim samym terminie, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

6. Termin zatarcia kary zmienionej w następstwie wznowienia postępowania liczy się od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu nowej kary. Na poczet okresu zatarcia nowej kary zalicza się okres zatarcia, który upłynął od uprawomocnienia się orzeczenia kary dotychczasowej.

Art. 138. Od orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne funkcjonariuszowi przysługuje prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Art. 139. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb wykonywania czynności związanych z postępowaniem dyscyplinarnym w stosunku do funkcjonariuszy, w tym obieg dokumentów związanych z postępowaniem dyscyplinarnym, prostowanie błędów pisarskich i rachunkowych oraz

innych oczywistych omyłek, oraz określi wzory postanowień i innych dokumentów sporządzanych w postępowaniu dyscyplinarnym, mając na względzie sprawność prowadzonego postępowania.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 140. W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 i Nr 277, poz. 2742 oraz z 2005 r. Nr 180, poz. 1496) w art. 169 w ust. 1 w pkt 8 po wyrazach „i Państwowej Straży Pożarnej” dodaje się wyrazy „,a także Centralnego Biura Antykorupcyjnego”.

Art. 141. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2001 r. Nr 87, poz. 960, z późn. zm.[\[14\]](#)) w art. 44h w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) organom Policji, Straży Granicznej, Służbie Więziennej, Wojskowym Służbom Informacyjnym, Żandarmerii Wojskowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i strażom gminnym (miejskim),”.

Art. 142. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.[\[15\]](#)) art. 302 otrzymuje brzmienie:

„Art. 302. Do okresu zatrudnienia wlicza się okres służby w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Służbie Więziennej, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej w zakresie i na zasadach przewidzianych odrębnymi przepisami.”.

Art. 143. W ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1396, z późn. zm.[\[16\]](#)) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w ust. 3 po pkt 6a dodaje się pkt 6b w brzmieniu:

„6b) Centralnego Biura Antykorupcyjnego – Prezes Rady Ministrów na wniosek Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;

- 2) w art. 17 w ust. 3 po wyrazach „Szefowi Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 3) w art. 19 w ust. 1 po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:
„1b) Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 4) w art. 21 w ust. 4 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 5) w art. 29:
 - a) w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) archiwum Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”
 - b) w ust. 3 po wyrazach „Szef Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 6) w art. 31 w ust. 1:
 - a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„1. Zasób archiwalny archiwów wyodrębnionych, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 3-4a, stanowią odpowiednio materiały archiwalne powstałe i powstające w toku działalności,”
 - b) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu i Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego;”.

Art. 144. W ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 1998 r. Nr 90, poz. 575, z późn. zm.[\[17\]](#)) w art. 20:

- a) w ust. 1 wyrazy „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu” zastępuje się wyrazami „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego”,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Szefów Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego, określi, w drodze rozporządzenia, organizację oraz zasady i tryb wykonywania zadań przez Państwową Inspekcję Sanitarną Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na terenie obiektów Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz w stosunku do funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego.”.

Art. 145. W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2086, z późn. zm.[18]) w art. 13 w ust. 3 w pkt 1 w lit. a po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”.

Art. 146. W ustawie o Policji w art. 69 w ust. 4 i w art. 98 po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”.

Art. 147. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399, z późn. zm.[19]) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 74 w ust. 5 i w art. 102 po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 2) w art. 106 po wyrazach „Agencji Wywiadu,” dodaje się wyrazy „Centralnym Biurze Antykorupcyjnym,”.

Art. 148. W ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz. U. Nr 55, poz. 236, z późn. zm.[20]) w art. 19 w ust. 2 po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnym Biurze Antykorupcyjnym,”.

Art. 149. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.[\[21\]](#)) w art. 30 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) z wynagrodzeń za udzielanie pomocy Policji, organom kontroli skarbowej, organom Inspekcji Celnej, Straży Granicznej, Wojskowym Służbom Informacyjnym, Żandarmerii Wojskowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, wypłacanych z funduszu operacyjnego – w wysokości 20% wynagrodzenia,”.

Art. 150. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 65, z późn. zm.[\[22\]](#)) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 1 wyrazy „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu” zastępuje się wyrazami „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 2) w art. 34b w ust. 3 w pkt 4 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,” dodaje się wyrazy „Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu,”.

Art. 151. W ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2004 r. Nr 208, poz. 2128, z późn. zm.[\[23\]](#)) w art. 36 w ust. 2 po pkt 4 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) Centralnego Biura Antykorupcyjnego – wymaga zgody Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego.”.

Art. 152. W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, Nr 121, poz. 1264 i Nr 191, poz. 1954 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 65 i Nr 90, poz. 757) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w tytule po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 2) w art. 1 po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;

- 3) w art. 3 w ust. 1 w pkt 7 oraz w ust. 2 i 3 po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnym Biurze Antykorupcyjnym,”;
- 4) w art. 12, po wyrazach „Agencji Wywiadu „ dodaje się wyrazy „Centralnym Biurze Antykorupcyjnym,”;
- 5) w art. 13 w ust. 1 po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnym Biurze Antykorupcyjnym,”;
- 6) w art. 20 po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:

„4b. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz schorzeń i chorób, o których mowa w ust. 3 pkt 4 i 5, a także właściwość i warunki służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym powodujące ich ujawnienie lub pogorszenie stanu zdrowia, z uwzględnieniem tych chorób i schorzeń, które powstały w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, oraz tych, które istniały przed przyjęciem do służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, lecz uległy nasileniu lub ujawniły się w czasie trwania służby w tej formacji.”;
- 7) w art. 21:
 - a) po ust. 1b dodaje się ust. 1c w brzmieniu:

„1c. W stosunku do funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego właściwe w sprawach, o których mowa w ust. 1, są komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych”;
 - b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady orzekania o inwalidztwie funkcjonariuszy, emerytów i rencistów Centralnego Biura Antykorupcyjnego, tryb postępowania i właściwość komisji lekarskich w tych sprawach, a także sposób przeprowadzania kontrolnych badań lekarskich oraz wzywania inwalidów na te badania, uwzględniając w orzeczeniu grupę inwalidztwa, do której funkcjonariusz został zaliczony, związek inwalidztwa ze służbą, datę lub okres powstania inwalidztwa oraz ustalenia, co do samodzielnej egzystencji.”;
- 8) w art. 27 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób podziału środków funduszu socjalnego pomiędzy jego dysponentów oraz zakres i sposoby korzystania ze świadczeń z tego funduszu w odniesieniu do emerytów i rencistów Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Agencji Wywiadu oraz członków ich rodzin,

uwzględniając rodzaje świadczeń, dysponentów środków funduszu oraz tryb przyznawania świadczeń.”;

- 9) w art. 32 w ust. 1 w pkt 1 po wyrazach „Agencji Wywiadu,” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 10) w art. 33a i w art. 33b po wyrazach „Agencji Wywiadu,” dodaje się wyrazy „Centralnym Biurze Antykorupcyjnym,”;
- 11) w art. 38 po wyrazach „Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 12) w art. 42 w ust. 3 po wyrazach „Agencji Wywiadu,” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”.

Art. 153. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji oraz identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681 oraz z 2005 r. Nr 14 poz. 113) w art. 15 w ust. 2 w pkt 1 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu,”.

Art. 154. W ustawie z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761, z późn. zm.[\[24\]](#)) w art. 68 w ust. 4 i w art. 112 w ust. 2 po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”.

Art. 155. W ustawie z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2003 r. Nr 221, poz. 2199, z 2004 r. Nr 116, poz. 1202 i Nr 210, poz. 2135 oraz z 2005 r. Nr 48, poz. 446) w art. 35 po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

- „6a. Kontroli rzetelności i prawdziwości oświadczeń o stanie majątkowym, o których mowa w ust. 1, dokonuje Centralne Biuro Antykorupcyjne w trybie i na zasadach określonych w rozdz. 4 ustawy z dnia ... 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”.

Art. 156. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.[\[25\]](#)) w art. 10 w § 3 i w art. 253 w § 1 i 2 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”.

Art. 157. W ustawie – Kodeks postępowania karnego wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 134 w § 1 po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 2) w art. 309 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) o występki – gdy osobą podejrzaną jest sędzia, prokurator, funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 3) w art. 312 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) organom Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego, w zakresie ich właściwości,”.

Art. 158. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.[\[26\]](#)) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 37 po wyrazach „Agencję Wywiadu,” dodaje się wyrazy „Centralne Biuro Antykorupcyjne,”;
- 2) w art. 39 w ust. 2 w pkt 5 po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 3) w art. 53 w ust. 1 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 4) w art. 66:
 - a) w ust. 1b w pkt 1 i w ust. 4 w pkt 4 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”,
 - b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Obrony Narodowej, minister właściwy do spraw finansów publicznych oraz Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określają, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne pojazdów specjalnych i używanych do celów specjalnych Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, kontroli skarbowej, Służby Celnej, Służby Więziennej i straży pożarnej.”;
- 5) w art. 72 w ust. 2 w pkt 3 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 6) w art. 73 ust. 3 i 3a otrzymują brzmienie:

„3. Rejestracji pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Biura Ochrony Rządu, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, kontroli skarbowej i Służby Celnej dokonują właściwe organy tych jednostek. Organy te wydają dowód rejestracyjny i zalegalizowane tablice (tablicę) rejestracyjne oraz nalepkę kontrolną, chyba że danego pojazdu tablice (tablica) rejestracyjna lub nalepka kontrolna nie są wymagane, a numer rejestracyjny umieszcza się bezpośrednio na pojeździe.

3a. Starostowie przekazują odpłatnie wojewodzie mazowieckiemu zalegalizowane tablice (tablicę) rejestracyjne niezbędne do rejestracji, o której mowa w art. 76 ust. 4. Informacje dotyczące przekazanych zalegalizowanych tablic (tablicy) rejestracyjnych są informacjami niejawnymi stanowiącymi tajemnicę państwową, podlegającymi ochronie na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych.”;

7) w art. 76:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu oraz Ministrem Obrony Narodowej oraz po zasięgnięciu opinii Szefów Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb rejestracji oraz wzory dowodu rejestracyjnego i tablic rejestracyjnych pojazdów Biura Ochrony Rządu, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Straży Granicznej, a także jednostki organizacyjne właściwe w tych sprawach.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Obrony Narodowej, minister właściwy do spraw transportu, Szefowie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz wojewoda mazowiecki ustalą, w drodze porozumienia, szczególny tryb dystrybucji zalegalizowanych tablic (tablicy) rejestracyjnych, o których mowa w art. 73 ust. 3a, zasady rozliczeń pomiędzy stronami porozumienia oraz tryb rejestracji niektórych pojazdów resortu spraw wewnętrznych, obrony narodowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego.”,

b) w ust. 5 w pkt 4 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;

8) w art. 80c w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu.”;

9) w art. 80e ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej, po zasięgnięciu opinii Szefów Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego, określi, w drodze zarządzenia, sposób wyodrębnienia w ewidencji zbioru danych i informacji o pojazdach, o których mowa w art. 73 ust. 3.”;

10) w art. 86:

a) w ust. 1 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”,

b) w ust. 2 po wyrazach „po zasięgnięciu opinii” dodaje się wyrazy „Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;

11) w art. 100c w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu.”.

Art. 159. W ustawie o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne w art. 10 dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Kontroli rzetelności i prawdziwości oświadczeń, o których mowa w art. 8 ust. 1 i art. 10 ust. 1, 2, 5, 6, dokonuje Centralne Biuro Antykorupcyjne w trybie i na zasadach określonych w rozdz. 4 ustawy z dnia ... 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. Nr..., poz. ...).”.

Art. 160. W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221) w art. 4 w ust. 1 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego”.

Art. 161. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 297 w § 1 w pkt 7 po wyrazach „Służbie Więziennej” dodaje się wyrazy „Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu”;

2) w art. 298 po pkt 5a dodaje się pkt 5b w brzmieniu:

„5b) Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego, jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom lub ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów.”.

Art. 162. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.[\[27\]](#)) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 105 w ust.1 w pkt 2:

a) w lit. e wyrazy „dyrektora izby celnej” zastępuje się wyrazami „Szefa Służby Celnej i Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej”,

- b) w lit. k po wyrazach „Służby Więziennej” dodaje się wyrazy „Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu”,
 - c) po literze o dodaje się literę p w brzmieniu:
 - „p) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom lub ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów.”;
- 2) w art. 110 w pkt 6 po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”.

Art. 163. W ustawie o ochronie danych osobowych w art. 43 w ust. 2 po wyrazach „Agencję Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralne Biuro Antykorupcyjne”.

Art. 164. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, z późn. zm.[28]) w art. 33a w ust. 1 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) Centralne Biuro Antykorupcyjne,”.

Art. 165. W ustawie z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz. 1080, z późn. zm.[29]) w art. 1 w ust. 3 w pkt 2 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”.

Art. 166. W ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 w ust. 15 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 - „2a) Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 2) w art. 40 w ust. 8a po wyrazach „Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”.

Art. 167. W ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2:
 - a) w ust. 1 w pkt 1 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
 - b) w ust. 2 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;
- 2) w art. 6 w ust. 1 w pkt 6 w lit. b po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „oraz Centralnym Biurze Antykorupcyjnym,”;
- 3) w art. 32 w ust. 3 w pkt 6 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu,” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”;

- 4) w art. 45 w ust. 2 w pkt 2 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „oraz Centralnym Biurze Antykorupcyjnym,”;
- 5) w art. 95 w ust. 2 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 6) w art. 173 w ust. 1a po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”.

Art.168. W ustawie z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 14:
 - a) w ust. 2 po wyrazach „uzyskanych przez” dodaje się wyrazy „Centralne Biuro Antykorupcyjne”,
 - b) w ust. 5 w pkt 2 po wyrazach „zakres, warunki i tryb udzielania przez” dodaje się wyrazy „Centralne Biuro Antykorupcyjne”;
- 2) w art. 25 w ust. 2 w pkt 1 po wyrazach „Agencji Wywiadu,” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 3) w art. 30 po wyrazach „Agencja Wywiadu” dodaje się wyrazy „Centralne Biuro Antykorupcyjne,”;
- 4) w art. 42:
 - a) w ust. 2 w pkt 3 po wyrazach „Szefowi Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego”,
 - b) w ust. 3 w pkt 3 po wyrazach „Szefowi Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego”,
 - c) w ust. 7 w pkt 3 po wyrazach „Szefowi Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 5) w art. 48m w pkt 2 po wyrazach „Szefa Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 6) w art. 53 w ust. 2 po wyrazach „Szef Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 7) w załączniku nr 1 w części I:
 - a) w pkt 16 po wyrazach „Agencji Wywiadu i” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”,
 - b) w pkt 24 po wyrazach „Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego,” dodaje się wyrazy „Centralne Biuro Antykorupcyjne.”.

Art. 169. W ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. Nr 53, poz. 548 oraz z 2001 r. Nr 27, poz. 298) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w tytule ustawy po wyrazach „Służby Więziennej” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 2) w art. 1:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustawa normuje odpowiedzialność majątkową funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu za szkody wyrządzone przez nich, wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków służbowych, w mieniu Skarbu Państwa znajdującym się w dyspozycji organu lub jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych albo nadzorowanych przez ministrów właściwych do spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Szefa Agencji Bezpieczeństwa oraz Szefa Agencji Wywiadu.”,
 - b) w ust. 2 w pkt 1 po wyrazach „Służby Więziennej” dodaje się wyrazy „funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego”.

Art. 170. W ustawie z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641 i Nr 273, poz. 2703, oraz z 2005 r. Nr 167, poz. 1399) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Czynności związane z realizacją zadań określonych w art. 1 ust. 2 wykonuje się, podejmując czynności kontrolne i prowadząc postępowanie przygotowawcze zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego skarbowego.”;
- 2) uchyla się rozdział 1c;
- 3) uchyla się rozdział 1d.

Art. 171. W ustawie – Kodeks karny skarbowy wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 53 w § 38 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) Centralne Biuro Antykorupcyjne.”;
- 2) w art. 118 w § 2 po wyrazach „Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „oraz Centralne Biuro Antykorupcyjne.”;
- 3) w art. 134 w § 1 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) Centralne Biuro Antykorupcyjne – w sprawach o przestępstwa skarbowe ujawnione w zakresie swojej właściwości”;
- 4) w art. 150 w § 3 i 4 po wyrazach „Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralne Biuro Antykorupcyjne”.

Art. 172. W ustawie z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.[30]) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 2 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 2) w art. 10a po wyrazach „ministra właściwego do spraw wewnętrznych,” dodaje się wyrazy „Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego,”.

Art. 173. W ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. Nr 50, poz. 580, z późn. zm.[31]) w art. 6 w pkt 7 po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu”.

Art. 174. W ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505, z 2004 r. Nr 62, poz. 577, Nr 96, poz. 959 i Nr 116, poz. 1203 oraz z 2005 r. Nr 183, poz. 1538) w art. 33 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w ust. 1 w pkt 2 oraz w ust. 1a po wyrazach „Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 2) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, dyrektorów izb skarbowych oraz dyrektorów urzędów kontroli skarbowej – wyłącznie w zakresie ich zadań ustawowych,”.

Art. 175. W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych oraz o Krajowym Systemie Informatycznym (Dz. U. Nr 110, poz. 1189, z późn. zm.[32]) w art. 19 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) Centralne Biuro Antykorupcyjne,”.

Art. 176. W ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. Nr 74, poz. 676, z późn. zm.[33]) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 1 w pkt 2 skreśla się lit. c;
- 2) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. Przy Radzie Ministrów działa Kolegium do Spraw Służb Specjalnych, zwane dalej „Kolegium”, jako organ opiniodawczo-doradczy w sprawach programowania, nadzorowania i koordynowania działalności ABW, AW, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Wojskowych Służb Informacyjnych, zwanych dalej „służbami specjalnymi”, oraz podejmowanych dla ochrony

bezpieczeństwa państwa i zwalczania korupcji działań Policji, Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, Służby Więziennej, Biura Ochrony Rządu, organów celnych, urzędów skarbowych, izb skarbowych, organów kontroli skarbowej, organów informacji finansowej oraz służb rozpoznania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.”;

- 3) w art. 12:
 - a) w ust. 1 w pkt 1 po wyrazach „Szefa AW” dodaje się wyrazy „i Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego”,
 - b) w ust. 1 w pkt 7 po wyrazach „koordynowania działalności ABW, AW” dodaje się wyrazy „Centralnego Biura Antykorupcyjnego”,
 - c) w ust. 2 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
 - „4) minister-członek Rady Ministrów właściwy do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, jeżeli został wyznaczony przez Prezesa Rady Ministrów;”,
 - d) w ust. 3 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 - „2a) Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego;”,
- 4) w art. 13 po wyrazach „Żandarmerii Wojskowej” dodaje się wyrazy „Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego – w odniesieniu do działalności Centralnego Biura Antykorupcyjnego;”,
- 5) w art. 42:
 - a) w ust. 1 po wyrazach „Szefowie ABW i AW oraz” dodaje się wyrazy „Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego;”,
 - b) w ust. 2 po wyrazach „AW” dodaje się wyrazy „Centralne Biuro Antykorupcyjne”.

Art. 177. W ustawie z dnia 12 czerwca 2003 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. Nr 130, poz. 1188 oraz z 2004 r. Nr 69, poz. 627, z Nr 96, poz. 959 i Nr 173, poz. 1808) w art. 41:

- 1) w ust. 2 po wyrazach „ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,” dodaje się wyrazy „Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 2) w ust. 3 po wyrazach „Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego”.

Art. 178. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 128, poz. 1175, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1842 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 757 i Nr 94, poz. 788) w art. 133 w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego.”.

Art. 179. W ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1362) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) jednostki organizacyjne Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego – dla własnych potrzeb;”;
- 2) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Prezes Rady Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wykonywania działalności telekomunikacyjnej, a także używania urządzeń radiowych przez jednostki organizacyjne Centralnego Biura Antykorupcyjnego, uwzględniając zakres zadań wykonywanych przez te jednostki.”;
- 3) w art. 171 w ust. 12 po wyrazach „Szefa Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „oraz Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
- 4) w art. 179:
 - a) w ust. 3 po wyrazach „Szefowi Agencji Wywiadu” dodaje się wyrazy „oraz Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego.”;
 - b) w ust. 4 po wyrazach „Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,” dodaje się wyrazy „Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego”;
 - c) w ust. 10 po wyrazach „Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego” dodaje się wyrazy „Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego”.

Art. 180. W ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) w art. 28 w pkt 5 po wyrazach „ministra właściwego do spraw wewnętrznych” dodaje się wyrazy „Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego”.

Art. 181. W ustawie o obrocie instrumentami finansowymi Dz. U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1538) w art. 149 po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

- „8a) CBA, jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia popełnieniu przestępstwa, jego wykrycia albo ustalenia sprawcy i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonych w art. 23 ustawy z dnia 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. Nr ..., poz. ...);”.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art.182. Postępowania przygotowawcze oraz inne postępowania wszczęte i niezakończone przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, które związane są z realizacją zadań określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, toczą się nadal, na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 183. 1. W okresie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy funkcjonariusze pełniący służbę w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policji i Straży Granicznej mogą zgłosić zamiar wstąpienia do służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym.

2. Funkcjonariusze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policji i Straży Granicznej zgłaszają pisemnie zamiar wstąpienia do służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym do Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Pełnomocnika, o którym mowa w art.185.

3. Przepis art. 49 stosuje się odpowiednio.

4. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego zawiadamia pisemnie, odpowiednio Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendanta Głównego Policji lub Komendanta Głównego Straży Granicznej, o zakwalifikowaniu funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policji, Straży Granicznej do służby w Centralnym Biurze Antykorupcyjnym.

5. Funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 4, zwalnia się ze służby w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policji, Straży Granicznej w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia zawiadomienia. Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Komendant Główny Policji lub Komendant Główny Straży Granicznej informują pisemnie Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego o przewidywanym terminie zwolnienia funkcjonariusza ze służby.

6. Funkcjonariusze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policji, Straży Granicznej, zakwalifikowani do służby, stają się funkcjonariuszami Centralnego Biura Antykorupcyjnego z dniem mianowania ich do służby przez Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, zachowując ciągłość służby.

Art. 184. 1. Funkcjonariuszowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego zwolnionemu w trybie, o którym mowa w art. 183 ust. 5, nie przysługuje prawo do świadczeń pieniężnych związanych ze zwolnieniem ze służby, określonych w art. 128 ust. 1 pkt 1 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

2. Funkcjonariuszowi Policji zwolnionemu w trybie, o którym mowa w art. 183 ust. 5, nie przysługuje prawo do świadczeń pieniężnych związanych ze zwolnieniem ze służby, określonych w art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy o Policji.

3. Funkcjonariuszowi Straży Granicznej zwolnionemu w trybie, o którym mowa w art. 183 ust. 5, nie przysługuje prawo do świadczeń pieniężnych związanych ze zwolnieniem ze służby, określonych w art. 118 ust. 1 pkt 1 ustawy o Straży Granicznej.

Art. 185. 1. Prezes Rady Ministrów, w drodze zarządzenia, powoła, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszego artykułu, Pełnomocnika do spraw organizacji Centralnego Biura Antykorupcyjnego, zwanego dalej „Pełnomocnikiem”, określając zakres jego zadań i środki niezbędne do ich realizacji. Pełnomocnikiem może zostać osoba spełniająca wymogi przewidziane w art. 7. Celem działania Pełnomocnika jest zorganizowanie Centralnego Biura Antykorupcyjnego, w tym przyjmowania do służby funkcjonariuszy i zatrudnienie pracowników oraz podjęcie innych czynności niezbędnych do rozpoczęcia pracy Biura. Z chwilą powołania Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego Pełnomocnik kończy swoją działalność.

2. Pełnomocnik w okresie sprawowania swojej funkcji korzysta z uprawnień Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego określonych w art. 52, 53 i 183.

3. Nadzór nad działalnością Pełnomocnika sprawuje Prezes Rady Ministrów.

4. Prezes Rady Ministrów może, w drodze rozporządzenia, dokonywać przeniesienia planowanych wydatków budżetowych między częściami, działami i rozdziałami budżetu państwa w przypadkach przejmowania przez Centralne Biura Antykorupcyjne zadań realizowanych dotychczas przez inne organy.

Art. 186. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 17 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 143,
- 2) art. 5 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 150,
- 3) art. 66 ust. 7 i art. 76 ust. 3, 4 i 5 ustawy, o której mowa w art. 158,
- 4) art. 14 ust. 4 i 5 ustawy, o której mowa w art. 168,

zachowują moc do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej niż 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 187. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 176 pkt 1, który wchodzi w życie po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia, oraz art. 185, który wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

[1] Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych, ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, ustawę z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawę z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ustawę z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, ustawę z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej, ustawę z dnia 9 maja

1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, ustawę z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych, ustawę z dnia 7 maja 1999 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawę z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej, ustawę z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy, ustawę z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, ustawę z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, ustawę z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, ustawę z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych oraz o Krajowym Systemie Informatycznym, ustawę z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawę z dnia 12 czerwca 2003 r. – Prawo pocztowe, ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, ustawę z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne, ustawę z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

- [2] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426 oraz z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 4493.
- [3] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 113, poz. 715 i Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 483, z 2000 r. Nr 26, poz. 306, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 214, poz. 1806 oraz z 2005 r. Nr 137, poz. 1302.
- [4] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1117, z 2003 r. Nr 49, poz. 408 i Nr 229, poz. 2276 oraz z 2005 r. Nr 132, poz. 1108, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539.
- [5] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 127, poz. 1089, z 2003 r. Nr 57, poz. 507 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 273, poz. 2703.
- [6] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 60, poz. 703 i Nr 62, poz. 717, z 2001 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1178 i Nr 213, poz. 1803, z 2003 r. Nr 84, poz. 774, Nr 137, poz. 1302 i Nr 162, poz. 1569, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 68, poz. 623, Nr 93, poz. 894, Nr 97, poz. 963 i Nr 173, poz. 1808 oraz z 2005 r. Nr 130, poz. 1090, Nr 143, poz. 1199.

- [7] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, z 2000 r. Nr 48, poz. 553, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 139, poz. 1326 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 567 i Nr 222, poz. 1914.
- [8] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203 i Nr 163, poz. 1363.
- [9] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1318, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 111, poz. 1194 i Nr 151, poz. 1686, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 121, poz. 1033 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1363.
- [10] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783 oraz z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438.
- [11] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688, z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609, Nr 192, poz. 1873 i Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 171, poz. 1800, Nr 179, poz. 1842, Nr 210, poz. 2135, Nr 273, poz. 2703 i Nr 277, poz. 2742 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 70 i Nr 164, poz. 1365.
- [12] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 39, poz. 459, Nr 72, poz. 748, Nr 100, poz. 1080, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 130, poz. 1452 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 155, poz. 1287, Nr 169, poz. 1387, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 56, poz. 498, Nr 65, poz. 595, Nr 135, poz. 1268, Nr 149, poz. 1450, Nr 166, poz. 1609, Nr 170, poz. 1651, Nr 190, poz. 1864, Nr 210, poz. 2037, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546, Nr 173, poz. 1808, Nr 187, poz. 1925 i Nr 210, poz. 2135 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 86, poz. 732, Nr 132, poz. 1110, Nr 143, poz. 1199 i 1202, Nr 150, poz. 1248, Nr 163, poz. 1362, Nr 164, poz. 1366 i Nr 169, poz. 1412.

- [13] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135 i Nr 236, poz. 2355 oraz z 2005 r. Nr 167, poz. 1397 i Nr 169, poz. 1412 i 1421.
- [14] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1189, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 78, poz. 716, z 2003 r. Nr 128, poz. 1176 i Nr 130, poz. 1190, z 2004 r. Nr 93, poz. 887 oraz z 2005 r. Nr 62, poz. 550 i Nr 94, poz. 788.
- [15] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610 i Nr 86, poz. 732.
- [16] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 137, poz. 1302, z 2004 r. Nr 173, poz. 1808, Nr 202, poz. 2065 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 69, Nr 64, poz. 565 i Nr 163, poz. 1362.
- [17] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756, z 1999 r. Nr 70, poz. 778, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 29, poz. 320, Nr 42, poz. 473, Nr 63, poz. 634, Nr 125, poz. 1367, Nr 126, poz. 1382 i Nr 128, poz. 1407 i 1408, z 2002 r. Nr 37, poz. 329, Nr 74, poz. 676 i Nr 135, poz. 1145, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 208, poz. 2020, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 130, poz. 1086, Nr 163, poz. 1362, Nr 178, poz. 1480 i Nr 179, poz. 1485.
- [18] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i 1364, Nr 169, poz. 1420, Nr 172, poz. 1440 i Nr 172, poz. 1441.
- [19] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 128, poz. 1175, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609 i Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 171, poz. 1800, Nr 172, poz. 1805, Nr 210, poz. 2135 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 757.
- [20] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i Nr 88, poz. 554, z 1999 r. Nr 72, poz. 802, z 2000 r. Nr 107, poz. 1127, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.
- [21] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 73, poz. 764, Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 968, Nr 102, poz. 1117, Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363 i 1370 i Nr 134, poz. 1509, z 2002 r. Nr 19, poz. 199, Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 78, poz. 715, Nr 89, poz. 804, Nr 135, poz. 1146, Nr 141, poz. 1182, Nr 169, poz. 1384, Nr 181, poz. 1515, Nr 200, poz. 1679 i

Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 7, poz. 79, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 595, Nr 84, poz. 774, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 122, poz. 1143, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1608, Nr 202, poz. 1956, Nr 222, poz. 2201, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 93, poz. 894, Nr 99, poz. 1001, Nr 109, poz. 1163, Nr 116, poz. 1203, 1205 i 1207, Nr 120, poz. 1252, Nr 123, poz. 1291, Nr 162, poz. 1691, Nr 210, poz. 2135, Nr 263, poz. 2619 i Nr 281, poz. 2779 i 2781 oraz z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 30, poz. 262, Nr 85, poz. 725, Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 102, poz. 852, Nr 143, poz. 1199 i 1202, Nr 155, poz. 1298, Nr 164, poz. 1365 i 1366, Nr 169, poz. 1418 i 1420, Nr 177, poz. 1468, Nr 179, poz. 1484, Nr 180, poz. 1495 i Nr 183, poz. 1538.

[22] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 91, poz. 868, Nr 171, poz. 1800 i Nr 173, poz. 1808 oraz z 2005 r. Nr 124, poz. 1042, Nr 132, poz. 1110 i Nr 183, poz. 1537.

[23] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 218, poz. 2772 oraz z 2005 r. Nr 132, poz. 1110, Nr 163, poz. 1362, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1420 i Nr 175, poz. 1459.

[24] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 142, poz. 1380, Nr 166, poz. 1609 i Nr 210, poz. 2036 oraz z 2004 r. Nr 273, poz. 2703.

[25] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1318, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 111, poz. 1194 i Nr 151, poz. 1686, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 121, poz. 1033 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 163, poz. 1363.

[26] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497.

[27] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808 oraz z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538.

[28] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 i Nr 190, poz. 1864, z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 69, poz. 624, Nr 91, poz. 873, Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1206, Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2702 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 33, poz. 288, Nr 155, poz. 1298 i Nr 169, poz. 1417.

[29] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 72, poz. 802 i Nr 110, poz. 1255, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 199, poz. 1939 i Nr 223, poz. 2217 oraz z 2004 r. Nr 116, poz. 1202.

[30] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 19, poz. 239, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 100, poz. 1080 i Nr 154, poz. 1784 i 1799, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 152, poz. 1267, Nr 213, poz. 1802 i Nr 214, poz. 1805, z 2003 r. Nr 149, poz. 1454, Nr 166, poz. 1609, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 116, poz. 1203, Nr 240, poz. 2407 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 164, poz. 1365.

[31] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 56, poz. 579, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 197, poz. 166, z 2003 r. Nr 137, poz. 1302 oraz z 2005 r. Nr 183, poz. 1537.

[32] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 81, poz. 731 i Nr 89, poz. 804, z 2003 r. Nr 124, poz. 1153, Nr 128, poz. 1175, Nr 137, poz. 1302 i Nr 142, poz. 1380, z 2004 r. Nr 179, poz. 1842 oraz z 2005 r. Nr 183, poz. 1537.

[33] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i Nr 166, poz. 1609 oraz z 2004 r. Nr 109, poz. 1159, Nr 171, poz. 1800, Nr 267, poz. 2647 i Nr 273, poz. 2703.

01/21zb

UZASADNIENIE

Korupcja nie jest odkryciem rodzimym i nowym, lecz skala i rozmiar, jakie to zjawisko przybrało w III Rzeczypospolitej, wywołuje od dłuższego czasu kategoryczny sprzeciw społeczeństwa. Korupcję, powszechnie postrzeganą jako wykorzystywanie funkcji publicznych do osiągnięcia korzyści prywatnych, uznano przy tym za jedną z głównych przyczyn degradacji życia publicznego i gospodarczego. Znamienne w tej sprawie są również opinie i raporty międzynarodowych instytucji i organizacji pozarządowych. W raporcie Transparency International za 2000 r. na 99 ocenianych państw Polska znalazła się na 44 miejscu, jako kraj o wysokim stopniu skorumpowania. W analogicznym raporcie za 2003 r. na 106 ocenianych państw Polska zajęła już 64 miejsce. W raporcie za 2004 r. Polskę sklasyfikowano na pozycji 67, uznając przy tym za najbardziej skorumpowane państwo członkowskie Unii Europejskiej. W roku 2005 Polska znalazła się na miejscu 70, co świadczy o narastaniu tego negatywnego zjawiska jakim w naszym kraju jest korupcja.

Nade wszystko należy jednak podkreślić, że we współczesnym państwie demokratycznym korupcja jest poważnym zagrożeniem ładu instytucjonalnego. Dzieje się tak co najmniej z dwóch zasadniczych powodów. Po pierwsze, wykorzystywanie funkcji publicznych do osiągnięcia korzyści prywatnych obniża zdolność państwa do organizowania życia zbiorowego społeczeństwa. Co się z tym wiąże, prowadzi do klęski celów polityki państwa określonych w ustawie zasadniczej. Po drugie, korupcja stanowi zaprzeczenie konstytucyjnej zasady równości wszystkich wobec prawa. W warunkach skorumpowanej rzeczywistości, ten absolutny fundament demokracji politycznej,

zastępuje hasło: „Dla przyjaciół wszystko, dla wrogów nic, a dla obcych prawo”. Jasno wynika chociażby z tych dwóch przesłanek, że przeciwdziałanie korupcji to jedno z najważniejszych zadań aparatu państwa. Jest to przede wszystkim zadanie rady ministrów, która w świetle postanowień Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia bezpieczeństwo wewnętrzne państwa, porządek publiczny oraz chroni interesy Skarbu Państwa.

Realizacja każdego z tych zadań wymaga stosowania różnorodnych instrumentów pozostających w dyspozycji rządu, w tym korzystania z prawa do inicjatywy ustawodawczej. W dużej mierze zależy to także od kształtu polityki prowadzonej przez rząd w poszczególnych obszarach życia publicznego. W tym fragmencie polityki, który dotyczy zwalczania korupcji, działania rządu muszą iść jednocześnie w kilku kierunkach. Z jednej strony, musi nastąpić identyfikacja obszarów najbardziej zagrożonych korupcją, tak aby można było wprowadzić w nich jak najszybciej systemowe rozwiązania antykorupcyjne. Z drugiej strony, wysiłki rządu muszą koncentrować się na walce z korupcją w drodze represji karnej. Pierwsze przedsięwzięcie wymaga rzetelnej i precyzyjnej informacji o przyczynach i źródłach korupcji, rozumianej zarówno jako zjawisko społeczne, jak i ujmowanej w kategoriach indywidualnych zachowań osób skorumpowanych. Drugie z kolei, właściwego zorganizowania działań państwa w zakresie rozpoznawania i wykrywania przestępstw korupcyjnych.

Z tym ostatnim przedsięwzięciem łączy się ściśle kwestia rozwiązań instytucjonalnych w obszarze ścigania karnego. Na chwilę obecną funkcję tę realizuje szereg wyspecjalizowanych służb i organów administracji rządowej. Zadanie rozpoznawania i wykrywania przestępstw korupcyjnych należy do zakresu działania wielu z nich. W świetle obowiązującego ustawodawstwa zwalczaniem tego rodzaju przestępczości zajmuje się Policja, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Straż Graniczna, a także w jakimś stopniu służby skarbowe oraz służby celne. Niestety ich działania, jak do tej pory, nie są jednak wystarczające. Przyczyn takiego stanu rzeczy zapewne jest wiele, ale za decydującą należy uznać to, że walka z korupcją jest tylko jednym z całego katalogu zadań postawionych przed tymi formacjami. Co za tym idzie, ich działania na rzecz ścigania karnego przestępstw korupcyjnych są rozproszone. W tych zaś warunkach, należy odwołać się do rozwiązania scalonego i kompleksowego zwalczania korupcji w drodze represji karnej przez wyspecjalizowany organ administracji rządowej. Tym bardziej wydaje się to właściwe, jeśli przyjrzeć się bliżej przyjmowanym w tym zakresie rozwiązaniom w takich państwach, jak: Wielka Brytania, Francja, Holandia, Singapur oraz autonomicznym regionie Chińskiej Republiki Ludowej Hongkong.

W pierwszym z tych krajów, po raporcie specjalnej komisji do spraw nadużyć, powołano w 1988 r. Służbę Zwalczania Wielkich Defraudacji (Serious Fraud Office). Jedną z przesłanek utworzenia tej służby była potrzeba, jak wskazano we wspomnianym raporcie, powołania jednolitej formacji właściwej, w całości, w zakresie wykrywania i zwalczania poważnych nadużyć. Zadaniem tej brytyjskiej formacji jest zwalczanie korupcji przy wykorzystaniu między innymi uprawnień śledczych. Podobne przesłanki zdecydowały o utworzeniu we Francji w 1993 roku Centralnej Służby Zapobiegania Korupcji, jest to najważniejsza instytucja francuska wyspecjalizowana w działaniach antykorupcyjnych. Mimo jej uplasowania w strukturze Ministerstwa Sprawiedliwości jest służbą zachowującą w swoich działaniach autonomię i niezależność. Ustawowy zakres działania tej służby świadczy o tym, że jest to instytucja o charakterze analityczno-informacyjnym. W modelu francuskim ściganiem karnym przestępczości korupcyjnej zajmuje się natomiast Międzyministerialna Misja do Spraw Dochodzeń w Zamówieniach Publicznych (Mission Interministerielle D' entquete sur les Marches). W Holandii organem zwalczającym korupcję jest Państwowa Służba Śledcza (Rijksrecherche), która istnieje już od ponad 100 lat. Jej główne zadania to prowadzenie dochodzeń i zbieranie materiałów dowodowych w przypadkach uzasadnionego podejrzenia, że urzędnik państwowy dokonał czynów przestępczych zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu aparatu

państwa. Organem nadzorującym pracę Rijksrecherche jest Kolegium Prokuratorów Generalnych, które spełnia, co do zasady, także rolę instytucji zlecającej prowadzenie przez Rijksrecherche dochodzeń w konkretnych sprawach.

Wskazując przykład podobnych rozwiązań, tym razem zastosowanych na kontynencie azjatyckim, należy wspomnieć o doświadczeniach Singapuru i autonomicznego regionu Chińskiej Republiki Ludowej Hongkongu, tym bardziej znaczących z uwagi na skalę zjawiska korupcji w obu krajach. W Singapurze do walki z korupcją powołano w roku 1952 Biuro do Spraw Ścigania Praktyk Korupcyjnych (Corrupt Practices Investigation Bureau). Od początku swego istnienia była to służba zajmująca się ściganiem przestępstw w sektorze publicznym i prywatnym. W autonomicznym regionie Chińskiej Republiki Ludowej Hongkongu w 1974 r. powołano Niezależną Komisję Przeciw Korupcji (Independent Commission Against Corruption) – instytucję o zbliżonym charakterze zadań. Przywołanie tych dwóch przykładów wydaje się mieć o tyle istotne znaczenie, że w obydwu krajach funkcjonowanie wyspecjalizowanych organów do walki z korupcją przyniosło, i wciąż przynosi, pożądane efekty. W raporcie Transparency International za rok 2004 Singapur zajął 5 miejsce na 146 państw w tzw. Indeksie Percepcji Korupcji i powtórzył ten wynik w 2005 roku. Autonomiczny region Chińskiej Republiki Ludowej Hongkong natomiast w 2004 roku został sklasyfikowany na 16 miejscu, a w 2005 r. na miejscu 15.

Doniosłe w tej materii są również doświadczenia Unii Europejskiej (Wspólnot Europejskich), która w 1988 r. przystąpiła do walki z nadużyciami finansowymi i korupcją w drodze rozwiązań instytucjonalnych. W efekcie raportu Komisji Europejskiej w zakresie skali oszustw finansowych na szkodę budżetu UE utworzono Zespół ds. Koordynacji Zwalczania Oszustw (UCLAF), którego działalność od 1994 r. wspierał Komitet Doradczy ds. Koordynacji Zapobiegania Oszustwom. Z czasem UCLAF podporządkowano zespoły funkcjonujące w Dyrekcjach Generalnych Komisji, a w jego skład weszli przedstawiciele organów policyjnych, skarbowych i celnych z państw członkowskich. Mimo tych zmian strukturalnych działalność UCLAF w tzw. Raporcie Boscha oraz raporcie Trybunału Obrachunkowego została oceniona krytycznie. W wyniku tej oceny w 1999 r. powołany został Europejski Urząd ds. Zwalczania Oszustw (OLAF) jako wspólnotowa instytucja wyspecjalizowana w przeciwdziałaniu oszustwom, korupcji i innej bezprawnej działalności na szkodę interesów finansowych UE.

Utworzenie OLAFu jest zatem przykładem zastosowania rozwiązań, w których walka z korupcją i towarzyszącym jej patologiom należy nie do szeregu instytucji, lecz do wyspecjalizowanego organu. W celu realizacji zadań OLAF korzysta z szerokich kompetencji, które obejmują prawo prowadzenia postępowań karnych (dochodzeń) i postępowań administracyjnych, a także prawo kontroli przestrzegania przez funkcjonariuszy Wspólnot Europejskich przepisów prawa wspólnotowego. OLAF prowadzi również czynności operacyjne służące uzyskiwaniu informacji o korupcji i oszustwach godzących w interesy finansowe Wspólnot. Organizacyjnie OLAF stanowi część struktury administracyjnej Komisji Europejskiej, jednak w swej działalności cieszy się pełną niezależnością. Świadczy o tym także pozycja dyrektora OLAFu, którego na pięcioletnią kadencję (z możliwością jednorazowej reelekcji) powołuje Komisja po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Radą UE.

W myśl podobnych założeń, organem o zbliżonych kompetencjach, będzie w Polsce Centralne Biuro Antykorupcyjne (CBA). Jako organ wyspecjalizowany w zwalczaniu korupcji oraz koordynujący działania w tym zakresie innych służb w Polsce (art. 28 projektu), CBA będzie także ważnym elementem Europejskiej Sieci Antykorupcyjnej. W tym też znaczeniu powołanie CBA wpisuje się poniekąd w inicjatywę utworzenia tej Sieci, zapowiedzianej w październiku 2005 r. w projekcie decyzji Rady Unii Europejskiej przygotowanym przez prezydentkę austriacką. Jednocześnie powołanie CBA stanowiłoby realizację postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 31 października 2003 r.

Na szczeblu krajowym powstanie CBA nie spowoduje odebrania kompetencji w zakresie ścigania przestępstw korupcyjnych Policji, Straży Granicznej, służbom skarbowym i celnym. Formacje te nadal będą rozpoznawać i wykrywać przestępstwa korupcyjne, jeśli ujawnią tego rodzaju czyny w zakresie swojej zasadniczej działalności. Nie ulegnie też zmianie charakter zadań Ministerstwa Finansów, które polegają na koordynowaniu działań w zakresie zwalczania oszustw na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej. Funkcją tego ministerstwa jest koordynowanie działań kontroli skarbowej i innych organów w zakresie ujawniania nieprawidłowości i nadużyć w sferze gospodarowania środkami z UE. Główną funkcją CBA, na gruncie projektu ustawy, jest natomiast walka z korupcją w drodze represji karnej (art. 2 ust. 1 pkt 1) oraz ujawnianie przypadków łamania przez osoby pełniące funkcje publiczne przepisów antykorupcyjnych (art. 2 ust. 1 pkt 2-4).

Utworzenie CBA przyniesie pewne zmiany w obszarze funkcjonowania cywilnych służb specjalnych. Chodzi przy tym o zmiany porządkujące tę jakże ważną dla państwa materię.

W efekcie tego zabiegu ABW stanie się służbą o charakterze stricte kontrwywiadowczym, do zadań której należeć będzie wyłącznie zwalczanie szpiegostwa i terroryzmu oraz przeciwdziałanie ujawnianiu tajemnicy państwowej. Zadania ABW w zakresie ścigania karnego korupcji osób pełniących funkcje publiczne znajdują się we właściwości Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

W świetle projektu ustawy Centralne Biuro Antykorupcyjne ma status służby specjalnej, właściwej w sprawach zwalczania korupcji w instytucjach państwowych i samorządzie terytorialnym oraz życiu publicznym i gospodarczym, a także działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa (art. 1 ust. 1). W ten sposób w projekcie określono właściwość rzeczową Biura. Zgodnie zaś z art. 2 projektu ustawy do szczegółowych zadań CBA zaliczono:

- 1) rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw przeciwko:
 - działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego określonych w rozdziale XXIX ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679, z późn. zm.), jeżeli pozostają w związku z przestępczością korupcyjną,
 - wyborom i referendum określonych w art. 250 i 250a Kodeksu karnego,
 - wiarygodności dokumentów określonych w rozdziale XXXIV, mieniu określonych w rozdziale XXXV, obrotni gospodarczemu określonych w rozdziale XXXVI oraz obrotni pieniędzmi i papierami wartościowymi określonych w rozdziale XXXVII Kodeksu karnego, a także o których mowa w art. 585-592 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.) oraz określonych w art. 179-183 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183 z 2005 r., poz. 1538), jeżeli pozostają w związku z przestępczością korupcyjną lub godzą w interesy ekonomiczne państwa,
 - wymiarowi sprawiedliwości określonych w rozdziale XXX Kodeksu karnego, jeżeli pozostają w związku z przestępczością korupcyjną,
 - finansowaniu partii politycznych określonych w art. 49d i 49f ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. Nr 79 z 2001 r., poz. 857),

- obowiązkom podatkowym i rozliczeniom z tytułu dotacji i subwencji, w szczególności określonych w art. 54, 55, 56, 76, 82 ustawy z 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późn. zm.), jeżeli pozostają w związku z przestępczością korupcyjną lub godzą w interesy ekonomiczne państwa,
 - oraz ściganie ich sprawców,
- 2) ujawnianie i przeciwdziałanie przypadkom nieprzestrzegania przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne,
 - 3) kontrola rzetelności i prawdziwości oświadczeń majątkowych lub o prowadzeniu działalności gospodarczej osób pełniących funkcje publiczne, o których mowa w art. 115 § 19 Kodeksu karnego, składanych na podstawie odrębnych przepisów,
 - 4) prowadzenie działalności analitycznej dotyczącej zjawisk występujących w obszarze właściwości CBA oraz przedstawianie w tym zakresie informacji Prezesowi Rady Ministrów, Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmowi,
 - 5) współdziałanie w zakresie swojej właściwości z organami administracji rządowej i samorządowej oraz organizacjami międzynarodowymi na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów.

Ujęcie w ten sposób katalogu zadań CBA oznacza, że zasadniczym celem jego działania jest walka z nadużywaniem władzy i wykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji do osiągnięcia korzyści osobistych i majątkowych. W wymiarze indywidualnym działania CBA będą zatem ukierunkowane na wykrywanie przestępstw korupcyjnych i tych wszystkich czynów zabronionych, którym korupcja towarzyszy. Zadaniem CBA, w wymiarze walki z korupcją jako zjawiskiem, będzie natomiast ujawnianie nieprawidłowości w funkcjonowaniu organów władzy publicznej oraz podmiotów gospodarujących środkami publicznymi lub korzystających ze wsparcia finansowego państwa.

W myśl art. 13 projektu ustawy, dla realizacji powyższych zadań, Centralne Biuro Antykorupcyjne może prowadzić czynności operacyjno-rozpoznawcze, kontrolne i dochodzeniowo-śledcze. Połączenie tych trzech rodzajów uprawnień, pozwoli funkcjonariuszom Biura na osiągnięcie wysokiej skuteczności działań, zwłaszcza gdy ustalenia kontrolne będą mogły być ostatecznie potwierdzone i rozwinięte w drodze postępowania przygotowawczego (czynności dochodzeniowo-śledczych). Co równie istotne, kontrola przestrzegania przepisów antykorupcyjnych prowadzona przez CBA będzie miała także znaczenie w zakresie zapobiegania przestępstwom korupcyjnym. W postępowaniu przygotowawczym w sprawie o korupcję celem CBA będzie zebranie dowodów świadczących o zachowaniu korupcyjnym oraz przypisanie ich konkretnym sprawcom. Często jest to bardzo trudne, przede wszystkim z uwagi na brak wiarygodnych źródeł dowodowych (świadków, dokumentów). W tej sytuacji ważne jest, aby próbować zapobiegać korupcji już na tzw. przedpolu przestępstwa korupcyjnego. Należy przy tym dążyć do eliminowania z życia publicznego całego obszaru indywidualnych zachowań korupcyjnych, które wprawdzie jeszcze nie są czynami zabronionymi, ale stanowią naruszenie przepisów antykorupcyjnych. Osiągnąć ten cel CBA będzie mogło w drodze postępowań kontrolnych.

Mówiąc o uprawnieniach, za pomocą których CBA ma zwalczać korupcję, trzeba również odnieść się do takich instrumentów, jak kontrola operacyjna i zakup kontrolowany (art. 17 i 19). Oba środki mają charakter specjalnych uprawnień funkcjonariuszy CBA, stosowanych niejawnie w drodze czynności operacyjno-rozpoznawczych. W obu też przypadkach celem tego rodzaju działań Biura będzie ujawnienie przestępstw i ściganie ich sprawców. Przydatność kontroli operacyjnej i zakupu kontrolowanego w wykrywaniu przestępczości korupcyjnej jest przy tym bezdyskusyjna. Dzieje się tak przede wszystkim dlatego, że umożliwiają one w sposób tajny utrwalanie i dokumentowanie indywidualnych zachowań

korupcyjnych. W ten sposób czynności kontroli operacyjnej i zakupu kontrolowanego dostarczają niepodważalnych dowodów, które niezbicie świadczą o przestępczej działalności sprawcy. Uprawnienia o takim charakterze przysługują Policji, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Wojskowym Służbom Informacyjnym, a nawet wywiadowi skarbowemu i Żandarmerii Wojskowej. Podkreślić także należy, że zgodnie z projektem ustawy, stosowanie kontroli operacyjnej i zakupu kontrolowanego przez funkcjonariuszy CBA będzie uzależnione, odpowiednio, od zgody Sądu Okręgowego w Warszawie oraz Prokuratora Generalnego.

Kwestia uprawnień funkcjonariuszy CBA to także problem możliwości ingerencji w prawa i wolności człowieka i obywatela. To w gruncie rzeczy problem stosowania w ustawodawstwie tzw. klauzul ograniczających, czyli takich konstrukcji prawnych, które umożliwiają ingerencję państwa w wolności jednostki ze względu na ochronę interesu ogólnospołecznego i ogólnopaństwowego. Klauzule ograniczające stosowane są powszechnie w wewnętrznych porządkach prawnych państw demokratycznych, będąc wyrazem postulatu ochrony egzystencji państwa jako organizacji, w której jednostki mogą realizować swe indywidualne cele. Instytucja klauzul ograniczających znana jest również polskiemu ustawodawcy konstytucyjnemu, który w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP dopuścił możliwość ustawowego ograniczania korzystania z konstytucyjnych wolności i praw, „gdy jest to konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób”. Zjawisko korupcji bez wątpienia stanowi zagrożenie zarówno dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, jak i realizacji praw i wolności obywatelskich. Z tego też powodu instrumenty (uprawnienia) pozwalające CBA, w myśl projektu ustawy, ingerować w prawa i wolności jednostki korespondują z normą wyrażoną w art. 31 ust. 3 Konstytucji.

W sferze organizacyjnej Centralne Biuro Antykorupcyjne będzie urzędem administracji rządowej, kierowanym przez Szefa CBA o statusie centralnego organu administracji rządowej. W projekcie założono, że Szef CBA będzie nadzorowany przez Prezesa Rady Ministrów (art. 5 ust. 2). Co się z tym wiąże, kompetencje obsadzania tego stanowiska przysługiwałyby również premierowi, z tym jednak zastrzeżeniem, że obowiązywałaby tutaj kadencyjność. Jak stanowi art. 6 projektu ustawy, „Szefa CBA powołuje i odwołuje, na czteroletnią kadencję, Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kolegium oraz Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych”. Wprowadzenie kadencyjności na stanowisku Szefa CBA to propozycja, która ma gwarantować niezależność CBA od bieżących wpływów i nacisków politycznych. Zasada kadencyjności nie ma przy tym zapobiegać wymianie na stanowisku Szefa CBA mimo upływu kadencji Sejmu i zmiany rządu; czteroletni okres kadencji odpowiada bowiem kadencji Sejmu. Jest raczej próbą nawiązania do rozwiązania praktykowanego w przypadku pozycji Dyrektora Generalnego OLAFu. Obowiązująca na tym stanowisku kadencyjność zapewnia niezależność działania OLAFu, co ma fundamentalne znaczenie dla skutecznego realizowania statutowych zadań urzędu. Podobny efekt będzie można uzyskać w przypadku CBA, wprowadzając kadencyjność na stanowisku Szefa tej służby. Co nie jest bez znaczenia, za takim rozwiązaniem przemawia również art. 9 ust. 2 ratyfikowanej przez Polskę Konwencji Narodów Zjednoczonych z dnia 15 listopada 2000 roku przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (weszła w życie 29 września 2003 r.), który nakłada na państwa-strony obowiązek zapewnienia odpowiedniej niezależności organom zwalczającym przestępstwo przekupstwa.

W projekcie ustawy przyjęto, że służbę w CBA będą pełnić funkcjonariusze o statusie analogicznym do statusu funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policji czy Straży Granicznej (rozdział 5). Uzasadnia to charakter zadań realizowanych przez CBA, w tym konieczność podporządkowania się szczególnej dyscyplinie i szczególnej organizacji pracy.

Centralne Biuro Antykorupcyjne będzie formacją niewielką, specjalistyczną o charakterze zarazem policyjnym (represja karna), jak i analityczno-informacyjnym. Proponowane rozwiązania, w szczególności w zakresie zadań i uprawnień CBA, zapewnią:

- skuteczność i szybkość działań (dzięki stosowaniu w ramach jednej struktury organizacyjnej uprawnień kontrolnych, operacyjnych i dochodzeniowo-śledczych),
- weryfikację oświadczeń majątkowych osób pełniących funkcje publiczne (w chwili obecnej ten istotny instrument ograniczania korupcji w aparacie państwa pozostaje ułomny, ponieważ nikt nie weryfikuje prawdziwości składanych oświadczeń),

- łatwość i sprawność zarządzania (niewielka, spójna formacja, podległa bezpośrednio premierowi),
- czytelne dla obywateli, wskazanie adresata problemów dotyczących korupcji (obecnie wiele osób ma problem do kogo właściwie się zgłosić z informacją o korupcji),
- koordynację działań antykorupcyjnych,
- niewielkie koszty utworzenia i funkcjonowania Biura.

Szczególnie ta ostatnia kwestia jest istotna z punktu widzenia obciążeń finansowych państwa.

Biorąc powyższe pod uwagę, nie ulega wątpliwości, że zdecydowane zwalczanie korupcji jest jednym z najistotniejszych zadań w ramach budowy sprawnego i skutecznego państwa oraz tworzenia warunków dla bezpiecznego i normalnego życia publicznego. Korupcję należy zwalczać w sposób kompleksowy i skoordynowany. Wśród przedsięwzięć antykorupcyjnych do najważniejszych należy utworzenie wyspecjalizowanej służby w zakresie zwalczania tej patologii – Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

Efektom wprowadzenia ustawy będzie przede wszystkim skuteczne przeciwdziałanie korupcji, co przyczyni się do zwiększenia przejrzystości życia publicznego i gospodarczego w kraju, jednocześnie ustawa może być postrzegana jako kolejny środek służący zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania aparatu państwa tak, aby bez żadnych zakłóceń mógł on realizować stojące przed nim zadania publiczne. Z tego punktu widzenia ustawa jest niezwykle pożądana a przy tym jej przyjęcie uczyni z Polski jeden z tych krajów europejskich, który zdecydował się na walkę z korupcją w drodze działań podejmowanych przez wyspecjalizowaną w zwalczaniu tego rodzaju patologii życia publicznego instytucję.

Projektowana ustawa pozostanie bez istotnego wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionalny. Ustawa spowoduje skutki dla budżetu państwa wyrażające się w konieczności zapewnienia środków na zorganizowanie Centralnego Biura Antykorupcyjnego. Koszty utworzenia i działalności CBA, nie będą stanowiły znacznego obciążenia finansów publicznych. Należy przy tym dodać, że działalność CBA przyczyni się także do odzyskania znacznych kwot dla Skarbu Państwa. Szacunkowe koszty funkcjonowania CBA w pierwszym roku działalności wyniosą około 70.000.000 zł. Kwota ta obejmuje wynagrodzenia, wyposażenie pomieszczeń, infrastruktura informatyczna, łączność, wyposażenie techniczne oraz bieżącą eksploatację urządzeń i budynków.

Projekt był przedmiotem konsultacji z naczelnymi i centralnymi organami administracji rządowej oraz organizacjami pozarządowymi. Projekt został zaaprobowany w toku tych konsultacji.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej i wiążącymi Polskę umowami międzynarodowymi.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

W Polsce powszechne jest przekonanie o wszechobecności korupcji. Budzi ono niepokój i istotne koszty gospodarcze. Waga i złożoność zjawiska korupcji sprawiają, że coraz częściej stawia się pytanie, jak w kompleksowy i skuteczny sposób zapobiegać i przeciwdziałać temu zjawisku. Założenia ocenianej regulacji są próbą odpowiedzi na to wyzwanie. Projekt przewiduje utworzenie instytucji o szerokim zakresie działania. Oprócz typowych przestępstw korupcyjnych, działania Biura obejmą także przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu, finansowaniu partii politycznych, obowiązkom podatkowym i rozliczeniom z tytułu dotacji i subwencji, nieprzestrzeganie procedur podejmowania decyzji o przyznaniu koncesji, zezwoleń, zwolnień podatkowych, nieprzestrzeganie przepisów antykorupcyjnych dotyczących osób pełniących funkcje publiczne.

Skutkiem wprowadzenia nowych rozwiązań instytucjonalnych będzie przede wszystkim wzmocnienie zadań instytucji państwa w zakresie przeciwdziałania korupcji, walki z nadużywaniem władzy i jej arogancją, wykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji do osiągnięcia korzyści osobistych i majątkowych, ujawniania nieprawidłowości w funkcjonowaniu podmiotów gospodarujących środkami publicznymi oraz korzystających ze wsparcia finansowego państwa. Można oczekiwać, że funkcjonowanie CBA wpłynie na polepszenie jakości rządzenia poprzez ograniczenie korupcji, zwiększenie efektywności funkcjonowania struktur państwa i podejmowanych decyzji.

1. Podmioty, na które oddziałuje projekt ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym

1) Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Zmiana funkcjonowania ABW. Zadania z zakresu ścigania karnego korupcji osób pełniących funkcje publiczne zostaną przeniesione do Centralnego Biura Antykorupcyjnego. ABW stanie się służbą ściśle kontrwywiadowczą, zwalczającą szpiegostwo, terroryzm oraz przeciwdziałającą ujawnianiu tajemnicy państwowej i można spodziewać się, że zwiększy się skuteczność jej działania we wskazanych wyżej obszarach.

2) Policja, Straż Graniczna, Służba Celna, Służby Skarbowe

Utworzenie CBA, jako instytucji współdziałającej z ww. podmiotami oraz mającej koordynować podejmowane przez te podmioty działania, istotne dla realizacji przypisanych jej zadań, może wywołać określone pozytywne konsekwencje. Nakładanie się w pewnym zakresie na siebie zadań różnych agend państwowych może prowadzić do uzyskania efektu synergii i mieć pozytywny wpływ na wykrywanie czynów korupcyjnych, zwłaszcza w sytuacji dobrze funkcjonującej instytucji koordynującej. Jest to tym bardziej prawdopodobne, że we wszystkich wymienionych instytucjach zwalczaniem korupcji zajmują się wyspecjalizowane jednostki lub komórki organizacyjne. Tym samym, ich działania mają stały i ukierunkowany charakter, niezależny od funkcjonowania w obszarze przestępczości, którą zwalczają, innych służb i organów. Koordynacja działań w zakresie zwalczania korupcji, realizowana przez CBA, tylko wzmocni ten efekt.

3) Najwyższa Izba Kontroli

Ze względu na kompetencje, sposób i zakres działania NIK i CBA, podmioty te powinny ze sobą współpracować, np. poprzez wymianę informacji lub określanie obszarów najbardziej zagrożonych korupcją.

4) Prokurator Generalny, Sąd Okręgowy w Warszawie

Ze względu na przewidziany w przedmiotowej ustawie tryb współpracy CBA z ww. podmiotami w przypadku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych (kontroli operacyjnej, zakup kontrolowany). Wprowadzenie regulacji wiąże się z dodatkowymi zadaniami ww. podmiotów, takimi, jak: wydawanie zgody na stosowanie kontroli operacyjnej lub uzyskiwania informacji objętych tajemnicą bankową (sąd) oraz na zakup kontrolowany (Prokurator Generalny).

5) Organy władzy publicznej i państwowe jednostki organizacyjne obowiązane do współpracy z CBA w zakresie udostępniania informacji

Regulacja wpłynie w szczególności na instytucje gromadzące dane w ramach takich ewidencji, jak: Ewidencja Działalności Gospodarczej, Krajowa Ewidencja Podatników, Krajowy Rejestr Karny, Krajowy Rejestr Sądowy, Powszechny Elektroniczny System

Ewidencji Ludności, Rejestr Podmiotów Gospodarki Narodowej, Centralny Rejestr Ubezpieczonych i Centralny Rejestr Płatników Składek, Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców, Krajowe Centrum Informacji Kryminalnych. Instytucje te będą obowiązane do udzielania CBA informacji i danych przechowywanych w swoich zasobach.

6) Instytucje państwowe, samorząd terytorialny, instytucje wymiaru sprawiedliwości

Ze względu na kompetencje CBA do przeprowadzania kontroli w tych instytucjach można spodziewać się poprawy efektywności działania administracji publicznej i realizacji zasady bezstronności i neutralności politycznej urzędników. Skalę tej poprawy trudno jest oszacować, gdyż zależec będzie od szczegółowych rozwiązań organizacyjnych oraz sprawności działania CBA. Pozytywnych skutków regulacji można spodziewać się zwłaszcza w tych obszarach ścigania karnego, które do tej pory nie były przedmiotem bardziej wnikliwego zainteresowania istniejących służb. Dotyczy to np. przepisów antykorupcyjnych w zakresie oświadczeń majątkowych osób pełniących funkcje publiczne.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Przedłożony projekt przedstawiono do konsultacji następującym organizacjom pozarządowym: Fundacji im. Stefana Batorego, Fundacji Ius et Lex oraz Transparency International. Każda z wymienionych organizacji zgłosiła do projektu szereg uwag dotyczących zarówno zadań jak i kompetencji CBA. Część z nich została uwzględniona przez wnioskodawcę na etapie dalszych prac nad projektem.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektor finansów publicznych

Wpływ bezpośredni

Budżet CBA wyniesie w pierwszym roku funkcjonowania 70 mln zł.

Wpływ pośredni:

Zwiększenie wpływów do budżetu i poprawa efektywności wydatków państwa zwłaszcza w zakresie pomocy publicznej, jakości infrastruktury i usług publicznych oraz działalności aparatu państwa związanej z reglamentacją działalności gospodarczej. Korzystając z porównania z krajami, w których szacowana wartość opłat korupcyjnych jest zbliżona do Polski można przyjąć, że (po uwzględnieniu różnic w potencjale ludnościowym i we wskaźniku postrzegania korupcji) szacowana, roczna wartość opłat korupcyjnych w Polsce kształtuje się na poziomie ok. 6,6 mld \$ (co najmniej 3% PKB).

W zakresie przeciwdziałania przestępstwom przeciwko obrotowi gospodarczemu, pieniędzmi i papierami wartościowymi działalność CBA może ograniczyć straty skarbu państwa spowodowane niegospodarnością, nadużyciami w sferze zarządzania mieniem państwowym oraz prywatyzacji i komercjalizacji, a także fałszowaniem pieniędzy i papierów wartościowych. Podobnie, pozytywnie na finanse publiczne oddziaływać będzie też możliwość rozpoznawania i ścigania przestępstw skarbowych przeciwko obowiązkom podatkowym i dotyczącym rozliczeń z tytułu dotacji i subwencji.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wpływ pośredni:

W dłuższym okresie regulacja może przynieść pozytywne skutki poprzez obniżenie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, zwiększenie skłonności przedsiębiorców do inwestowania i tworzenia nowych miejsc pracy (pkt 5.)

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Wpływ pośredni:

Można spodziewać się pozytywnych skutków wiążących się z ograniczeniem zakresu zjawiska korupcji. Analizy ekonometryczne wskazują, że zmniejszenie zakresu występowania i postrzegania korupcji powoduje wzrost stopy inwestycji i prowadzi do szybszego rozwoju gospodarczego i poprawy wskaźników rozwoju społecznego.

Poprzez skuteczne ściganie przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu zwiększy się bezpieczeństwo obrotu gospodarczego i zmniejszą się straty finansowe podmiotów gospodarczych z tytułu przestępstw. Można spodziewać się także zwiększenia pewności obrotu na rynku finansowym.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Wpływ pośredni:

Utworzenie CBA może być pozytywnym sygnałem dla zagranicznych inwestorów przyczyniającym się do wzrostu wartości inwestycji zagranicznych w regionach; obecny wizerunek Polski, najbardziej skorumpowanego kraju Unii Europejskiej, nie jest dla nich atrakcyjny.

7. Wpływ na społeczeństwo

Utworzenie CBA może mieć pozytywny wpływ na wzrost zaufania obywateli do państwa jako gwaranta i organizatora ładu instytucjonalnego i życia zbiorowego społeczeństwa. Ponadto, w dłuższym okresie czasu, funkcjonowanie CBA może przyczynić się do upowszechnienia antykorupcyjnych postaw obywatelskich.

Należy wszakże pamiętać, że wykrywanie i ściganie sprawców przestępstw korupcyjnych to tylko jeden z wielu elementów skutecznej polityki antykorupcyjnej. Skuteczność działań CBA będzie uwarunkowana czynnikami, na które CBA nie będzie mieć wpływu, np. jakością przepisów antykorupcyjnych, stopniem uznaniowości decyzji urzędniczych oraz świadomością etyczną społeczeństwa i osób sprawujących funkcje publiczne.